

CAPITAL

Publicație bilingvă a Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Banca Mondială a îmbunătățit
prognoza de creștere
a economiei RM în 2018
de la 3,8% până la 4,8%

3

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.44 (768)
Miercuri, 14 noiembrie 2018

Pret: 7 lei

Bugetul 2019:
Ce prevede acesta?

4

Megaregulatorul sectorului non-bancar la bilanțul de două decenii

În data de 12 noiembrie 1998, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea privind Comisia Națională a Valorilor Mobiliare nr. 192-XIV – act juridic în vigoare pe parcursul a două decenii, redenumit ulterior (potrivit legii nr. 129/2007) Legea privind Comisia Națională a Pieței Financiare.

Fiecare zi trăită, mâine devine istorie. Istorie scrisă de fiecare dintre noi, de colective, de comunități sau chiar de țări. Și oricare din aceste zile e memorabilă, deoarece ne apropie de obiectivele asumate pe care le dorim realizate. Zilele, adunate filă cu filă, constituie biografia unei persoane, a unei echipe, a unei instituții.

Cu mult mai mic, spre regret, este numărul zilelor cărora le-am putea atribui calificativul *remarcabil* datorită repercusiunilor ce vor dăinui apoi decenii și de care ne conducem în viața de zi cu zi.

Își are cronicul, biografia sa sau, mai modern, CV-ul său și Comisia Națională a Pieței Financiare. Pe drept, noiembrie 1998 a însemnat conferirea legitimății instituției publice specializate în reglementarea pieței valorilor mobiliare – la rândul său succesor de drept al Comisiei de stat pentru piața hărțiilor de valoare, aceasta (CNVM) devenind organul de stat autorizat

în materie de reglementare, supraveghere și control asupra respectării legislației pe piața valorilor mobiliare.

După aproape un deceniu – în 2007 – istoria Autorității de Supraveghere non-bancară a semnat o reorganizare de anvergură, astfel, în baza Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii și Serviciului supravegherii de stat a activității asociațiilor de economii și împrumut ale cetățenilor de pe lângă Ministerul Finanțelor, a fost înființat Megaregulatorul (succesorul instituțiilor vizate) în persoana Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF).

CNPF, ca autoritate autonomă a administrației publice centrale, finanțată integral din taxe și plăți regulatorii, responsabilă față de Parlament, a fost organizată din necesitatea obiectivă de regle-

mentare și supraveghere a pieței financiare nebancare și, potrivit Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare pentru anul 2007, încheiat de Guvernul R. Moldova cu Fondul Monetar Internațional (FMI), s-a stabilit că autoritatea unificată de reglementare și supraveghere va fi independentă financiar și operațional, conducerea Autorității fiind asigurată de către un Consiliu de Administrație, compoziția nominală al căruia este aprobată de către Legislativ.

Crearea autorității unificate de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebancare a constituit o etapă calitativă în dezvoltarea pieței financiare, asigurând un model modern de reglementare; un nou pas spre apropierea pieței financiare nebancare interne cu cea eurocomunitară; un factor ce a ridicat imaginea investițională a pieței financiare nebancare.

CNPF promovează politici publice aferente domeniului supravegherii prin reglementări și autorizări a activității participanților pieței non-bancare, precum și supravegherea respectării legislației de către acestia. Obiectivele de bază ale CNPF sunt: asigurarea

stabilității, transparenței, siguranței și eficienței sectorului financiar nebancar, prevenirea riscurilor sistemică și manipulării pe piața financiară nebancară, protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebancară.

Astăzi, creionând profilul CNPF, specificăm că Autoritatea constituie un organism integrat și armonios, condus de un Board, cu comportamente structurale de profil și de suport (logistică) întrainstitutional, în care-și desfășoară activitatea cca 100 de angajați care, în virtutea atribuțiilor, exercită funcții aferente reglementării și supravegherii a 28 de persoane licențiate sau autorizate pentru desfășurarea activității profesionale pe piața de capital, a 277 de persoane licențiate în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, a 77 de participanți profesioniști pe piața asigurărilor, precum și a monitorizării a circa 2000 de emitenți.

Printre reușitele înscrise în ultimii ani – plini de evenimente și preocupări în activitatea Comisiei Naționale, inclusiv a piețelor non-bancare – se regăsesc astfel de proiecte implementate, precum

Continuare în pag. 2.

Curs valutar
14.11.2018

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.0297
EUR	1	19.1610
UAH	1	0.6109
RON	1	4.1116
RUB	1	0.2514

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLD-PRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Megaregulatorul sectorului non-bancar la bilanțul de două decenii

Continuare din pag. 1.

proiectul Twinning, realizat sub egida UE și cu suportul Autorității de Supraveghere Financiară din Polonia în vederea aplicării bunei practici (norme, reguli și proceduri formalizate), mai cu seamă, implementării unei supravegheri bazate pe risc (diferită de cea anterioară, bazată pe conformitate), axată pe principii moderne care pun în prim plan prevenția și o utilizare cât mai eficientă a resurselor.

Cu un cadru de reglementare ajustat, prin care riscurile pot fi prevenite și gestionate cu un grad mai mare de eficiență, după o identificare și estimare punctuală a slăbiciunilor, respectiv, prin cuantificarea soluțiilor adiționale de remediere, în dialog cu participanții pieței, sistemul financiar nebancar capătă un statut bine conturat în finanțarea economiei, astfel, rolul CNPF devine tot mai concludent în promovarea funcțiilor de intermediere financiară. În acest sens, Comisia Națională, pe parcursul activității operaționale, a susținut inovarea și adaptarea la bunele practici și standarde europene.

Angajații Comisiei, conjugându-și eforturile, au perseverat în vederea promovării noilor propunerile legislative și regulatorii, toate angajamentele asumate de viitor fiind materializate în Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebancare pentru anii 2018–2022. Astfel, confruntată cu suprapunerea mai multor provocări generate de o întârziere a reformelor, mai cu seamă în domeniul asigurărilor, dar și a sectorului de creditare nebancară, CNPF a avansat relativ în ajustarea cadrului normativ aferent, creând premise relevante pentru o supraveghere mai pronunțată, racordată la bunele practici. La fel, am putea nota ajustările în materie de transparentă, siguranță și eficiență a mecanismelor de funcționare a subdomeniilor asociațiilor de economii și împrumut (pentru a răspunde provocărilor generate de accesul la resurse în zonele rurale) și, respectiv, birourilor istoriilor de credit.

Cât privește Strategia de Dezvoltare a pieței financiare nebancare pentru anii 2018–2022, documentul reprezintă o *voie de parcurs*, cuprinsând în sine activitățile necesare îndeplinirii obiectivelor pe care și le-a propus Comisia Națională, precum și domeniile în

care trebuie concentrate eforturile instituției, pentru a face posibilă o prioritizare a sarcinilor și o monitorizare continuă și punctuală a rezultatelor.

Chîntesa Strategiei de Dezvoltare rezidă în afirmarea misiunii, vizunii și valorilor instituționale în ansamblul lor pe care CNPF își intemeiază activitatea. Astfel, se dorește edificarea și întărirea funcției de supraveghere, instrument ce ține de identificarea timpurie a neregulilor funcționale și dezechilibrelor financiare la nivel de entitate. E de menționat că acest document de politici reprezintă vizunea Regulatorului în perspectiva medie pentru crearea unui cadru integrat de funcționare și supraveghere a pieței financiare nebancare, care să contribuie la stabilitatea și dezvoltarea sustenabilă a acesteia.

Scopul Strategiei este de a asigura piața financiară nebancară în ansamblu și pe sectoare cu repere programatice ancoreate la standardele UE, pentru a promova încădere consumatorilor, respectiv, a proteja interesele investitorilor și a oferi acces cetățenilor la serviciile și instrumentele financiare adiționale. Deși fiecare segment în parte și piața financiară nebancară în întregime definește o pondere nesemnificativă în PIB (în jur de 5%), se face sesizată o creștere a volumului activelor din domeniul nebancar (de la 8,7 mld. lei în 2016 la 9,8 mld. lei în 2017), remarcându-se în special sectorul de creditare nebancară (AEI/OM), ponderea căruia înregistrând în ultimii ani o creștere dublă.

Potrivit experților în materie, acest gen de intermediere financiară este și trebuie privit ca un mijloc de acces la resurse financiare la etapa inițierii afacerilor, ulterior servind în calitate de catalizator

de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii. Conform Strategiei de Dezvoltare, CNPF, pe lângă faptul consecrării convergenței cadrului regulator Directivelor UE, a stipulat un sir de ajustări în sensul remedierii pieței de capital, dat fiind că sectorul, în calitate de instrument financiar, nu a realizat misiunea de atragere a resurselor disponibile, respectiv, nu a generat plasamente și infuzii așteptate de rezurse financiare.

De asemenea, Strategia prevede restructurarea autentică, implicit alinierea la standardele eurocomunitare a domeniului asigurărilor, obiectivele propriu-zise constituind o reglementare clară și predictibilă, respectiv o supraveghere exigentă, una bazată, potrivit bunelor practici, pe riscuri. Si, într-un final, Strategia de Dezvoltare cuprinde capitolul aferent sporirii nivelului culturii financiare a populației și încaderii consumatorului, asigurând protecția acestuia.

Reconsiderându-și abordările, în special privind noile provocări legate de riscuri, respectiv, combaterea acestora cu aplicarea instrumentelor de prudențialitate – aceasta constituind una din prioritățile zero, Autoritatea în mod coherent și cu eforturi conjugate, continuă să persevereze întru afirmarea *regulilor de joc* caracteristice sectorului financiar.

În context, potrivit lui Valeiriu CHITAN, președinte CNPF, "...obiectivul major al Autorității de Supraveghere – unul de durată medie și lungă – îl constituie atingerea unei zone de echilibru între reglementări, administrarea riscurilor și cerințele de capital (pe de-o parte) și calitatea serviciilor financiare (pe de altă parte)".

Consiliul de administrație al CNPF

Peter Michalko: Mediul de afaceri din Moldova se poate mândri cu succesele sale pe piețele europene

"**Mediul de afaceri din Moldova se poate mândri cu succesele sale pe piețele europene**", consideră șeful Delegației UE în Moldova, Peter Michalko.

Potrivit agenției INFOTAG, joi, în cadrul unui eveniment consacrat împlinirii a patru ani de la semnarea Acordului privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre UE și Moldova (DCFTA), el a menționat că "acesta oferă nenumărate oportunități de îmbunătățire a calității produselor moldovenești și de creștere a exportului către țările UE, iar datorită acestui fapt, mulți producători au profitat deja de acord și au găsit un loc pe piețele UE".

"Însă DCFTA nu reprezintă doar o creștere a exportului, ci și noi locuri de muncă, creșterea volumului de investiții în Moldova și majorarea salariilor. Cetățenii au putut simți deja influența pozitivă a acestuia. Acordul permite UE să colaboreze strâns cu Ministerul Economiei și alte instituții de stat, cu mediul de afaceri și autoritățile locale.

O atenție deosebită se acordă dezvoltării regiunilor din țară, unde sunt implementate programele UE și ale altor donatori, care au ca scop informarea agenților economici locali cu privire la oportunitățile pe care le au aceștia pe piețele europene", a spus diplomatul.

El a subliniat că informarea mediului de afaceri este una dintre sarcinile primordiale, iar în cadrul proiectului EU4Business, va începe să funcționeze în acest sens o platformă online specială, care va răspunde la toate întrebările.

Diplomatul a remarcat că "un impuls pentru creșterea economică a Moldovei poate fi lupta eficientă împotriva corupției și sistemul de justiție independent".

"În prezent, ponderea UE în exportul moldovenesc este de circa 70%, dar bunurile moldovenești pot săifice o cerere și mai mare pe piețele europene. Datorită încheierii acordului, producătorii din Moldova au obținut un acces mare la cea mai puternică piață mondială. Dar oportunitățile de dezvoltare sunt și mai mari și trebuie să fie realizate în viitor", a conchis Michalko.

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În temeiul prevederilor Legilor privind societățile pe acțiuni și privind Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), Consiliul de administrație (CA) al CNPF a aprobat hotărârea, prin care se înregistrează în Registrul de stat al valorilor mobiliare reducerea capitalului social al SA „MAGISTRALA” cu 14510850 lei prin anularea a 2902170 acțiuni de tezaur. Capitalul social al societății după reducere va constitui 6218935 lei, fiind divizat în 1243787 acțiuni ordinare nominative cu VN de 5 lei.

CA al CNPF a autorizat reorganizarea Societății pe acțiuni „IMPERIAL VIN” prin dezmembrare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniu la societatea nou-creată „IMPERIAL VIN GROUP” SRL.

De asemenea, CA a aprobat Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului privind licențierea pe piață asigurărilor.

Hotărârile în cauză pot fi găsite în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 9 noiembrie 2018.

Boris Erușevski

Parlamentul a dublat taxa către bugetul de stat în cadrul amnistiei capitalului

Taxa către bugetul de stat din suma mijloacelor bănești declarate voluntar va crește de la 3% la 6%. Potrivit agenției INFOTAG, Parlamentul a modificat, în ședința de joi, Legea privind declararea voluntară și stimularea fiscală, în lectură finală.

Potrivit deputatului Partidului Democrat, Sergiu Sîrbu, pe lângă angajării băncilor cu probleme și persoanele care au deținut funcții publice din 2009, de amnistia capitalului nu pot beneficia soții, copiii, alte rude apropiate și alte persoane aflate în custodia lor.

"De fapt, excludem toți funcționarii publici – 100 de mii de persoane. De amnistie pot beneficia numai persoane fizice simple", a spus el.

Sîrbu a spus că amendamentele obligă subiectul amnistierii să declare toate bunurile ascunse, deoarece dacă vor fi găsite fonduri sau bunuri nedeclarate proprietăți, solicitantul nu va putea beneficia de amnistia capitală.

Deputatul PLDM, Grigore Cobzac, a propus ca proiectul să fie completat cu prevederi care să reglementeze ce fel de informații anume sunt accesibile publicului, dar propunerea sa nu a fost susținută.

INFOTAG

În Moldova, fructele și legumele proaspete vor fi supuse controlului de conformitate cu cerințele de calitate

Parlamentul a votat proiectul de lege cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete, în lectura a doua. Controlul va fi efectuat la toate etapele lanțului alimentar până la consumatorul final și va fi aplicat persoanelor fizice și juridice, exceptie fiind sectorul casnic.

Controalele de conformitate vor fi efectuate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, care va monitoriza și stabili un sistem de control, inclusiv prin evaluarea riscurilor. Controlul de conformitate va asigura respectarea parametrilor comerciali în cazul fructelor și legumelor proaspete pe întreg lanțul de comercializare.

În prezent, fructele și legumele care sunt plasate în lanțul alimentar nu sunt etichetate, sortate sau calibrate conform cerințelor de calitate, iar prețul acestora este standard pentru un amestec de clase, soiuri sau calibră, fapt care dezavantajează consumatorii.

Certificatele de conformitate a calității fructelor și legumelor proaspete vor fi eliberate gratuit de către organul de control, pe suport de hârtie sau în format electronic. Totodată, organul de control va crea o bază de date a agenților economici din lanțul alimentar, implicați în activități ce țin de sectorul fructelor și legumelor proaspete.

Potrivit autorilor proiectului, odată cu instituirea acestui sistem de control, Republica Moldova ar putea solicita Comisiei Europene de a fi inclusă în Lista țărilor terțe a căror controale de conformitate cu standardele specifice de comercializare au fost recunoscute ca fiind echivalente cu cerințele.

Proiectul va ajusta legislația națională la normele și practicile UE, asigurând un cadru legal eficient pentru sporirea calității fructelor și legumelor proaspete, limitarea importului, majorarea exportului și protejarea drepturilor consumatorilor.

InfoMarket

Banca Mondială a îmbunătățit prognoza de creștere a economiei R. Moldova în 2018 de la 3,8% până la 4,8%

Economia Republicii Moldova va crește cu 4,8 la sută, în anul 2018, datorită cererii interne puternice, stimulată de majorarea reală a salariilor, în special în sistemul bugetar, și creșterea remiterilor, conform prognozelor făcute de experții de la Banca Mondială (BM).

Expertul Băncii Mondale, Marcel Chistruga, a menționat, în cadrul unei conferințe de presă, că Banca Mondială a îmbunătățit prognoza de creștere a economiei moldovenești, la 4,8 la sută de la 3,8 la sută, cât anticipa în luna mai a acestui an. Însă, până în anul 2020 ritmul creșterii economice se va modera până la 3,5%.

Potrivit lui Chistruga, BM anticipează o creștere economică pe termen mediu destul de solidă, în medie de 4% pentru perioada anilor 2018–2020. Însă, această creștere va fi în continuare bazată pe consum, alimentată de remiteri și de creșterea consumului pe fundalul majorării salariilor. „Cu această structură a economiei, atunci când creșterea economică în mare parte vine din partea consumului, este foarte important de a avea reforme structurale profunde, care ar putea schimba paradigmă economică pentru a crea noi condiții pentru o creștere mai sustenabilă a productivității”, a subliniat Marcel Chistruga.

Expertul a menționat că economia Republicii Moldova a crescut cu 4,5 procente în prima jumătate a anului 2018, fiind determinată în mare parte de consumul privat și formarea de capital. Alimentat de inflația redusă și de creșterea puternică a remiterilor și salariilor, consumul a crescut cu 3,8% de la an la an. În pofida exporturilor robuste (+12,5%), susținute de recolta bună și de cererea externă, importurile au crescut cu 10,4%, cauzând o contribuție negativă a exporturilor nete la creșterea economică.

Suștinută de noi investiții în mașini și utilaje, inclusiv în zonele libere și sectorul construcțiilor, formarea de capital fix brut a crescut cu 7,2%. Creșterea stocurilor a contribuit suplimentar cu 1,8 puncte procentuale la creșterea totală.

Pe partea de producție, principalul impuls la creștere a fost comerțul cu ridicata și cu amănuntul, contribuind per ansamblu cu 1,6 p.p., urmat de industrie.

Pentru 2018, Banca Mondială anticipează că revitalizarea intrărilor valutare străine și îmbunătățirea situației în sectorul financiar și mediului de afaceri vor sprijini investițiile private și acumularea de stocuri. Cererea internă robustă va determina o creștere solidă a importurilor, soldându-se cu o contribuție negativă a exporturilor nete la creșterea economiei. Alegerile parlamentare din 2019, de asemenea, vor determina o expansiune a cheltuielilor publice pe termen scurt. Până în anul 2020 ritmul creșterii economice se va modera până la 3,5%, fiind susținut de încrederea sporită a consumatorilor și a mediului de afaceri și de o normalizare continuă, deși lentă, a condițiilor financiare, care vor stimula creșterea investițiilor private după alegeri, a mai spus Marcel Chistruga.

Banca Mondială consideră că deficitul fiscal pentru 2018 va rămâne sub nivelul proiectat de 2,5 la sută din PIB. Republica Moldova are un excedent bugetar, în nouă luni, datorită veniturilor puternice.

Tendințele dezinflaționiste, generate de aprecierea leului moldovenesc și prețurile de import mai mici, vor rămâne valabile până la sfârșitul anului 2019, dar pe termen mediu BM afirmă că inflația va crește progresiv și acest lucru se va întâmpla pe fundalul unei cereri interne mai puternice, dar și al unor creșteri aşteptate ale prețurilor reglementate, în special în a doua jumătate a anului viitor.

Anterior, și experții Institutului Național de Cercetări Econo-

mice și-au îmbunătățit prognoza privind creșterea în acest an a economiei moldovenești. Astfel, conform previziunilor actualizate, economia națională va crește cu 4 la sută, față de 3,8%, cât se prognoza la început de an.

„Asistăm al treilea an consecutiv la o însănătoșire a economiei naționale, după criza din 2015, dovedă fiind creșterea de 4,5 la sută în primul semestru și 5,2 la sută în al doilea trimestru”, a declarat Alexandru Stratan, directorul Institutului Național de Cercetări Economice (INCE) în cadrul prezentării buletinului analitic “Tendințe în economia Moldovei”.

Potrivit INCE, Produsul Intern Brut va atinge valoarea nominală de 190,5 miliarde de lei, față de 176,8 miliarde în anul 2017.

Autorii publicației prognozează o majorare a exporturilor cu 23 la sută, a importurilor de bunuri cu 22,5 la sută, o creștere a producției industriale cu 5 la sută și a celei agricole cu 4 la sută. Agricultura este în creștere al treilea an consecutiv, tendință consemnată pentru prima oară în anii de independență.

Economiștii de la INCE se așteaptă la o creștere a investițiilor în active pe termen lung. Salariul va atinge nivelul de 6 445 lei și va înregistra o majorare reală cu 9,2 la sută, iar rata şomajului va fi de 3,8 la sută, prognozează experții.

Pe de altă parte, în raportul INCE se menționează că situația macroeconomică și politică actuală nu contribuie la creșterea economică, iar alegerile parlamentare planificate la începutul anului 2019, de asemenea, vor influența negativ dezvoltarea normală a economiei naționale.

Lilia ALCAZĂ

Guvernul a aprobat Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030” – documentul de bază pentru planificarea strategică a țării

Strategia stabilește prioritățile sectoriale de dezvoltare pe termen lung, fiind orientată spre sporirea calității vietii cetățenilor. Aceasta urmărește centrarea politicilor publice din Republica Moldova pe problemele, interesele și aspirațiile oamenilor.

De asemenea, documentul va contribui la distribuirea strategică a resurselor bugetare și instituționale, în funcție de obiectivele stabilite pentru cei patru piloni de bază: economie durabilă și inclusivă; capital uman și social robust; instituții oneste și eficiente și mediu ambient sănătos. Pentru dezvoltarea domeniilor menționate, până în anul 2030, au fost stabilite 10 obiective de dezvoltare durabilă (ODD), la nivel național, printre

care garantarea educației de calitate, asigurarea unei guvernări eficiente, creșterea accesului oamenilor la infrastructură și ameliorarea condițiilor de muncă.

Pentru fiecare din cele zece obiective a fost analizată situația curentă, factorii de bază ai vulnerabilității oamenilor, fiind formulată vizuinea strategică și trasate acțiunile prioritare. Identificarea scenariilor de dezvoltare a țării, pe termen lung, a fost posibilă cu suportul ONU și a Băncii Mondale.

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030” a fost elaborată printr-un amplu exercițiu participativ, fiind rezultatul activității a zece grupuri de lucru interministrale. În cadrul acestor grupuri au fost incluși reprezentanți ai administrației publice locale, ai societății civile, ai mediului de afaceri și ai celui academic.

InfoMarket

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Perioada de implementare în Moldova a Programului de susținere a acordurilor actuale și viitoare cu UE în valoare totală de 32,54 milioane euro va fi prelungită cu 15 luni

Acest lucru este prevăzut de al treilea amendament la acordul finanțier al Republicii Moldova cu Uniunea Europeană privind acest program, semnat de țara noastră cu Comisia Europeană, ratificarea căruia a fost aprobată, joi, de Guvern.

Acesta este un amendament la acest acord, semnat la 14 iunie 2013 la Bruxelles, care prevede prelungirea perioadei de implementare a proiectului anticorupție “Controlul corupției prin aplicarea legii și prevenire” cu un buget de 2,2 milioane de euro.

Implementarea proiectului va fi prelungită cu 15 luni – de la 63 la 78 de luni, iar programul în sine – de la 87 la 102 luni. Beneficiarii proiectului anticorupție sunt Centrul Național Anticorupție, Autoritatea de Integritate și Procuratura.

Trebuie remarcat faptul că, în general, Programul de susținere a acordurilor actuale și viitoare cu UE constă în 5 componente. Aceasta prevede alocarea a 32,54 milioane euro pentru pregătirea, negocierea și punerea în aplicare a unor noi acorduri între Moldova și UE, inclusiv în ceea ce privește acordurile de asociere și o zonă de comerț liber aprofundată și cuprinzătoare, sprijinind participarea Republicii Moldova la programele-cadru europene, implementarea proiectelor cu UE și Consiliul European în domeniul combaterii corupției, spălării banilor, crimelor economice, în domeniul promovării libertății presei și a pluralismului etc.

În special, primele trei componente ale programului prevăd alocarea a 22 de milioane de euro pentru susținerea reformei administrației publice, consolidarea statului de drept, respectarea drepturilor omului și pregătirea Republicii Moldova pentru crearea unei zone de liber schimb aprofundat și cuprinzător cu UE.

A patra componentă a programului prevede 8,54 milioane de euro pentru a sprijini implementarea Planului de acțiuni UE-Moldova privind politica europeană de vecinătate.

Cea de-a cincea componentă a programului prevede acordarea a 4,8 milioane de euro pentru a stimula participarea Moldovei la programele și agențiile UE.

InfoMarket

Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A.

anunță desfășurarea concursului pentru selectarea companiei în scopul efectuării lucrărilor de demolare a construcțiilor vechi și construcția parcării cu suprafață de 1280 m.p. pe teritoriul Centrului pe str. Ghiocelilor №1.

Data limită pentru depunerea ofertelor – 30 noiembrie 2018, ora 11:00. Locul de depunere a ofertelor – orașul Chișinău, str. Ghiocelilor nr. 1, Clădirea specialiștilor, etajul 2, biroul 5.

Participanții la concurs vor fi obligați să depună actele obligatorii conform listei aprobate de către C.I.E „Moldexpo” S.A.

Deschiderea ofertelor va avea loc în prezența reprezentanților oferanților, la 30 noiembrie 2018, ora 11:30, la sediul C.I.E „Moldexpo” S.A., pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Telefon pentru informații: +373-22810448, +373-69290452; e-mail: land@moldexpo.md; persoana de contact: Mircea Doltu.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIU DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Nina DOSCA,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Ramona NICULCEA, Oxana PUI.

REDACTOR-SEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:

Boris ERUŞEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziari.com@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC „Victoriabank”, SA, fil. 11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziua de 30 noiembrie 2018, ora 11:00, la sediul C.I.E „Moldexpo” S.A., pavilionul central, etajul 2, sala de conferințe.

Articolele marcate cu simbolul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Replicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia „Edit Tipar Grup” SRL

Bugetul 2019: Ce prevede acesta?

Proiectul Legii Bugetului de stat a fost aprobat, în săptămâna trecută, de Guvern și a ajuns pe masa parlamentarilor. La fel ca și în anii precedenți, documentul nu a fost dezbatut public în măsura în care s-ar fi dorit, chiar și pe site-ul Guvernului documentul a fost plasat cu câteva ore înainte de ședință. Iar timpul îi presează pe legislatori care mai au la dispoziție trei săptămâni pentru a examina și adopta proiectul. Cifrele nevrăgice, mai ales cele ce țin de cheltuieli sociale, sunt convenite cu creditorii externi. „Parametrii bugetului public național au fost coordonați cu misiunea Fondului Monetar Internațional din luna septembrie”, a mentionat în ședința Guvernului ministrul Finanțelor, Octavian Armașu.

După ce am avut bugete de austereitate, în anii de criză, și bugete cu un pronunțat caracter social, în anii de relaxare relativă, un comunicat de la Ministerul Finanțelor arată că „bugetul pentru anul 2019 presupune și o componentă mult mai accentuată în sectorul social, cheltuielile pentru protecția socială fiind majorate cu 2,2 miliarde lei. Pe lângă finanțarea măsurilor noi ce țin de susținerea socială a persoanelor cu venituri mici și a persoanelor în etate, mai este prevăzută și alocarea de surse pentru îmbunătățirea politicilor de susținere financiară a familiilor cu copii și protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, reforma incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, precum sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale”.

Totodată, mai notează ministerul, prioritare pentru bugetul anului 2019 vor rămâne proiectele de reparație a drumurilor publice și proiectele în domeniul învățământului, care sunt menite să asigure accesul la o educație de calitate.

De asemenea, bugetul pentru 2019 va menține în continuare componența investițională. Doar pentru implementarea proiectelor finanțate din sursele externe sunt alocate peste 3,5 miliarde lei. Anul viitor, în derulare vor fi aproximativ 66 de proiecte finanțate din surse externe. Cele mai importante dintre acestea se referă la infrastructura drumurilor naționale și locale, implementarea unor proiecte noi în domeniul educației, precum și dezvoltarea agriculturii.

„Este un buget axat în primul rând pe investiții în oameni, un buget care va asigura continuarea proiectelor de infrastructură începute, inclusiv proiectul „Drumuri Bune”. În același timp este un proiect axat și pe creșterea veniturilor populației, luând în considerație reforma sistemului de pensii realizată, dar și legea salarizării”, a declarat în ședința Guvernului prim-ministrul Pavel Filip.

Proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2019 este construit pe o creștere economică de 4 la sută, o inflație medie anuală de 4,9 la sută, o majorare a exporturilor cu 13,1 la sută și o sporire a importurilor de 9,4 la sută, o prognosă relativ mai optimistă decât ultima previziune publicată de Ministerul Economiei.

CARE SUNT CIFRELE ESENȚIALE? CHELTUIELILE CRESC MAI RAPID DECĂT VENITURILE

Estimările pentru Bugetul Public Național pentru anul 2019, care include bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, Fondul asigurărilor obligatorii medicale și bugetul administrațiilor publice locale, prevăd o creștere a veniturilor și cheltuielilor de 9,4 la sută și, respectiv, 9,7 la sută față de estimările aprobată în 2018. Veniturile globale ale bugetului public național se estimează în sumă de circa 63,4 miliarde lei, iar cheltuielile de 69,2 miliarde lei. Deficitul bugetului public național pentru 2019 se estimează la 5,8 miliarde lei sau 2,7 la sută în raport cu Produsul Intern Brut (PIB), comparativ cu 2,6 la sută în anul 2018.

Deficitul bugetului public național, excluzând granturile, va reprezenta 3,7 la sută din PIB, dintre care 1,2 la sută din PIB, echivalentul a 2 miliarde 466 milioane de lei, reprezentă utilizarea clauzei de derogare pentru cheltuielile capitale, finanțate din surse externe. În aceste condiții, volumul soldului bugetar respectă regula bugetar-fiscală, afirmă ministrul Finanțelor, Octavian Armașu.

Din anul 2018 este implementată regula bugetar-fiscală stipulată în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale din 25 iulie 2014, care impune ca deficitul bugetului public național, excluzând granturile, să nu depășească 2,5 la sută din PIB. Totodată, în situația în care există surse reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale finanțate din surse externe, se permite depășirea nivelului-limită al deficitului bugetului public național.

CE PREVEDE BUGETUL DE STAT?

Potrivit proiectului, veniturile bugetului de stat constituie 42,1 miliard de lei, în creștere cu 14,1 la sută față de indicatorii anului 2018. Majorarea veniturilor se datorează, în principal, sporirii încasărilor din impozite și taxe, care se vor ridica la 88,5 la sută din totalul veniturilor la bugetul de stat. Încasările din impozite și taxe se vor ridica la 37,3 miliarde de lei, în creștere cu 4,2 miliarde lei sau cu 12,6 la sută față de indicatorii aprobați în bugetul pentru anul 2018, precizează Octavian Armașu.

Intrările din granturi la bugetul de stat se prevăd în sumă de 1,9 miliard de lei, la nivelul anului precedent, deoarece, explică ministrul, „granturile suspendate în anul 2018, au fost amâname pentru anul 2019”.

Cheltuielile bugetului de stat se cifrează la 47,6 miliarde de lei, în creștere de 13,5 la sută față de bugetul de stat pentru 2018. Din suma

totală a cheltuielilor de stat pentru anul viitor, 53,3 la sută reprezintă transferurile către bugete, asigurările sociale de stat, fondul asigurărilor obligatorii medicale și autoritățile publice locale.

Transferurile de la bugetul de stat către alte bugete se vor majora cu peste 3,2 miliarde lei, suma totală a finanțărilor ajungând la 22,4 miliarde lei. Alocarea cea mai consistentă de surse este direcționată către bugetul asigurărilor sociale (BASS). Pentru bugetele locale sunt rezervate transferuri de aproape 11,0 miliarde lei, sumă din care urmează să fie acoperite costurile de remunerare a muncii, deschiderea unor instituții preșcolare și pentru alimentația copiilor. Transferurile către fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală (FAOAM) vor constitui 2,8 miliarde lei.

46,7 la sută din cheltuielile de la bugetul de stat vor merge la implementarea programelor nemijlocit prin intermediul autorităților publice centrale.

Proiectele finanțate din surse externe vor constitui în 2019 circa 3,5 miliarde lei, menținându-se practic la nivelul anului 2018. În anul 2019 vor fi derulate 66 de proiecte finanțate din surse externe, dintre care cele mai importante sunt: programul din sectorul drumurilor, reabilitarea drumurilor locale, reforma educației, construcția penitenciarului Chișinău și agricultura competitivă.

Cheltuielile în domeniul protecției sociale vor fi majorate cu 29,9 la sută față de 2018, în domeniul învățământului se prevede o creștere a cheltuielilor cu 6,5 la sută. Vor fi asigurate finanțări programele actuale de cheltuieli, precum: Fondul rutier (1,79 miliarde de lei), Programul de reparație a drumurilor publice naționale (950 milioane de lei), Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli (900 milioane de lei), Fondul de eficiență energetică (480 milioane de lei). Fondul ecologic național (289 milioane de lei), Fondul Național de dezvoltare regională (220 milioane de lei).

Deficitul bugetului de stat este prevăzut în sumă de la 5,5 miliarde lei. Aceasta va fi finanțat din surse externe (intrări nete din împrumuturi externe pentru suport bugetar și implementarea proiectelor finanțate din surse externe) și surse interne (emiterea valorilor mobiliare de stat, mijloace din privatizarea patrimoniului public).

DATORIA DE STAT VA CREȘTE

Datoria de stat la finele anului 2019 va constitui 62,8 miliarde de lei, în creștere cu 10,3 la sută. Ponderea datoriei în PIB nu va depăși nivelul datoriei pentru anul 2018, respectiv, 30,0 la sută.

Vlad BERCU

Banca Națională a Moldovei și-a majorat prognoza pentru rata medie anuală a inflației pentru acest an cu 0,1 puncte procentuale – de la 3,2% la 3,3%, iar pentru 2019 – de la 4,9% la 5,4%

Acest lucru este menționat în Raportul asupra inflației nr. 4, care a fost publicat pe 8 noiembrie. Documentul menționează că rata anuală a inflației va scădea până la sfârșitul acestui an la 1,9%. Evoluția inflației pe parcursul anului viitor va fi ascendentă, după care traectoria acesteia se va inversa și inflația va cobori spre finele orizontului de prognoză. Pentru primele două trimestre consecutive, aceasta se va afla sub interval, iar la finele anului viitor va urca peste limita superioară a intervalului de variație. La începutul anului 2020, aceasta va reveni în interval.

Inflația de bază va spori până la finele anului viitor, însă se va diminua spre sfârșitul orizontului de prognoză. Ritmul de creștere a prețurilor produselor alimentare va spori până în a doua jumătate a anului viitor, ulterior, începând cu ultimul trimestru al aceluiași an, va descrește. Ritmul anual de creștere a prețurilor reglementate va spori. Ritmul anual de creștere a prețurilor la combustibil va avea o traectorie descendente, înregistrând valori negative pe parcursul ultimilor două trimestre ale orizontului de prognoză.

Cererea agregată va rămâne dezinflaționistă pe parcursul perioadei de prognoză, fiind determinată de caracterul restrictiv al condițiilor monetare reale, de cel al politicii fiscale din anul viitor și va fi temperată de cererea externă stimulativă. Se anticipă că măsurile cumulate ale politicii fiscale vor avea efect proinflaționist până în prima jumătate a anului viitor. Principalele efecte vor fi generate de majorarea accizelor, extinderea numărului de angajatori care vor acorda tichete de masă, dar și de recenta reformă fiscală.

În comparație cu prognoza din Raportul asupra inflației nr. 3, 2018, prognoza actuală a inflației este, preponderent, superioară până la finele anului viitor, fiind diminuată neesențial pentru restul orizontului de prognoză. Inflația de bază a fost revizuită în sens ascendent pe întregul orizont de prognoză, cu excepția ultimului trimestru al anului curent.

Prognoza ritmului de creștere a prețurilor produselor alimentare a fost revizuită în sens ascendent pentru finele anului curent și prima jumătate a anului viitor și descendent pentru restul orizontului de prognoză. Prognoza actuală a prețurilor reglementate este diminuată practic pentru tot orizontul de prognoză, cu excepția trimestrului II 2020. Prognoza ritmului de creștere a prețurilor la combustibili a fost revizuită în sens ascendent până în trimestrul III 2019 și descendent la finele orizontului de prognoză.

Balanța riscurilor asociate progozei actuale este apreciată ca fiind proinflaționistă. Printre riscurile care provin din mediul extern ar fi de menționat prețurile internaționale superioare la petrol. Din mediul intern, domeniul fiscal reprezintă o altă sursă a unor multiple riscuri proinflaționiste, la care pot fi atribuite reforma anticipată a salarizării în sectorul bugetar, extinderea acordării tichetelor de masă, dar și recenta reformă fiscală, a cărei efecte urmează să se propage.

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru 2019, care va fi trimis spre aprobare la Guvern

Potrivit Ministerului Economiei și Infrastructurii, comisia a examinat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2019, precum și proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2019, prezentate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Printre alte subiecte, a fost examinat și aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea comisiilor pentru consultări și negocieri colective bipartite de ramură. Reprezentanții Secretariatului CNCNC au menționat că acestea vor lua parte la elaborarea strategiilor și politicilor social-economice, precum și vor soluționa problemele apărute între partenerii sociali la nivel de ramură.

Totodată, cu privire la poziția organelor de control asupra unor prevederi ale contractelor colective de muncă și convențiilor colective la nivel național, rural și teritorial, a fost propusă respectarea prevederilor Convențiilor colective, la nivel național și nivel de unitate pe parcursul perioadei 2017–2018.

În cadrul ședinței, membrii CNCNC au specificat oportunitatea ratificării Convenției OIM privind serviciile de sănătate ocupațională, la propunerea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care va facilita acordarea serviciilor de sănătate în muncă în cadrul instituțiilor și a întreprinderilor, în scopul protecției sănătății angajaților.

InfoMarket

Unul din 2,5 lei băncile îl țin la BNM

Băncile din Republica Moldova continuă întărirea fondurilor proprii, fiind menținut un nivel înalt de lichiditate și profitabilitate. De asemenea, a continuat creșterea activelor și a depozitelor. Ponderea creditelor neperformante în portofoliile de credite pe parcursul a 9 luni ale anului 2018 s-a diminuat, dar rămâne, totuși, a fi înaltă, potrivit informațiilor Băncii Naționale a Moldovei.

Activele totale ale băncilor moldoveni au însumat 82,3 miliarde lei, majorându-se pe parcursul a 9 luni ale anului 2018 cu 3,6 la sută (2,8 miliarde lei). Soldul portofoliului de credite brut a constituit 42,0 la sută din totalul activelor sau 34,6 miliarde lei, majorându-se pe parcursul perioadei analizate cu 3,3 la sută (1,1 miliardă lei). Ceea ce înseamnă că unul din 2,30 lei băncile l-au oferit pentru credite. Totodată, s-a majorat volumul creditelor noi acordate în 9 luni ale anului 2018 față de aceeași perioadă a anului precedent cu 14,9 la sută, unul din factorii care au contribuit la aceasta majorare a fost diminuarea ratei dobânzii la credite pe parcursul a 9 luni ale anului 2018. Două bănci, Agroindbank și Moldindconbank, dețin împreună 47,5 la sută din totalul activelor sectorului bancar, iar celelalte nouă bănci împreună 52,5 la sută.

Investițiile în valori mobiliare (certificatelor Băncii Naționale și valorile mobiliare de stat) au înregistrat o pondere de 17,3 la sută din totalul activelor, fiind cu 1,7 p.p. mai mică comparativ cu sfârșitul anului 2017.

Restul activelor, care constituie 40,7 la sută, sunt menținute de către bănci în conturile deschise la Banca Națională, în alte bănci – în număr. Acest lucru se întâmplă pe fundalul normelor rezervelor obligatorii, care în prezent sunt la nivelul de 42,5%. Astfel, BNM încearcă să țină inflația în frâu.

Pe parcursul perioadei de referință, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor a crescut cu 4,8 p.p. comparativ cu finele anului 2017, constituind 13,5 la sută la 30.09.2018. Această pondere s-a diminuat practic la toate băncile, indicatorul menționat variind de la 5,1 la sută până la 33,2 la sută. Diminuarea ponderii creditelor neperformante în totalul creditelor se datorează implementării măsurilor prevăzute de strategiile băncilor privind reducerea volumului creditelor neperformante, printre care se regăsesc realizarea gajului, colaborarea cu agențiile imobiliare specializate în vederea depistării

unor potențiali cumpărători pentru bunurile gajate/ipotecate și.a.

De asemenea, începând cu luna martie 2018 s-a înregistrat o creștere lunară a portofoliului de credite în posida faptului că organizațiile nebancare au intensificat activitatea de creditare. Cea mai mare creștere în 9 luni ale anului 2018 a fost înregistrată la creditele de consum și la creditele acordate pentru procurarea imobilului.

DEPOZITELE ÎȘI CONTINUĂ TRENDUL ASCENDENT

BNM spune că pe parcursul celor nouă luni a continuat tendința de creștere a soldului depozitelor. Conform rapoartelor prudentiale, acestea s-au majorat cu 3,4 la sută în perioada menționată, constituind 61,9 miliarde lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 64,8 la sută din totalul depozitelor, depozitele persoanelor juridice – 35,0 la sută și depozitele băncilor – 0,2 la sută). Cel mai mare impact asupra majorării soldului depozitelor a avut-o creșterea depozitelor persoanelor juridice cu 1,6 miliardă lei (7,7 la sută), iar soldul depozitelor persoanelor fizice s-a majorat cu 512,7 mil. lei (1,3 la sută).

Din totalul depozitelor, 59,0 la sută a revenit depozitelor în lei, soldul majorându-se cu 2,3 miliarde lei (6,6 la sută), constituind 36,5 miliarde lei la 30.09.2018. Depozitele în valută au constituit 41,0 la sută din totalul depozitelor, soldul acestora a crescut pe parcursul a 9 luni ale anului 2018 cu 219,3 mil. lei (0,9 la sută), alcătuind 25,4 miliarde lei.

Descreșterea depozitelor în valută a fost condiționată de fluctuația negativă a cursului valutar, care a alcătuit -669,9 mil. lei. Concomitent, au fost atrase depozite în valută, echivalentul a 479,3 mil. lei.

O BANCĂ INCALCĂ LIMITA EXPUNERILOR MARI

O bancă continuă să încalce limita prudențială stabilită de BNM de 15 la sută din capitalul normativ total. Totodată, banca dispune de un plan de diminuare a expunerii, respectând termenele stabilite în plan.

E de menționat că la o altă bancă nu a fost respectat indicatorul menționat la 30 septembrie 2018, în legătură cu o situație temporară apărută referitor la tranzacția de modificare a structurii de proprietate. Luând în considerare că tranzacția menționată s-a finalizat în octombrie 2018, la următoarea dată gestionară banca se va conforma limitelor regulamentului menționat.

Totodată, trei bănci depășesc limita prudențială de 20 la sută din fondurile proprii de nivelul I a expunerii totale față de persoanele afiliate și grupurile de persoane aflate în legătură cu persoanele afiliate și limita de 10 la sută din fondurile

proprii totale a expunerii maxime față de persoana afiliată.

DOBÂNZILE MAI MICI TAIE DIN PROFITUL BANCHERILOR

La sfârșitul lunii septembrie, profitul băncilor a constituit 1,3 miliarde lei și s-a micșorat cu 5,7 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent. Micșorarea profitului este determinată de scăderea veniturilor din dobânzi cu 10,1 la sută sau cu 362,7 mil. lei, ca urmare a diminuării ratei dobânzii, precum și de majorarea cheltuielilor neaferente dobânzilor cu 4,0 la sută sau cu 103,9 mil. lei. Ponderi semnificative în veniturile neaferente dobânzilor ocupă veniturile din onorarii și comisioane – 63,0 la sută, veniturile din diferența de curs valutar – 32,4 la sută (venituri din comercializarea valutei și din reevaluarea acesteia), alte venituri din exploatare – 4,5 la sută.

Veniturile totale au constituit 5,1 miliarde lei, dintre care veniturile din dobânzi – 63,0 la sută (3,2 miliarde lei), iar veniturile neaferente dobânzilor – 37,0 la sută (1,9 miliardă lei). Concomitent, cheltuielile totale au constituit 3,8 miliarde lei, inclusiv cheltuielile cu dobânzile – 29,4 la sută din totalul cheltuielilor (1,1 miliardă lei), iar cheltuielile neaferente dobânzilor – 70,6 la sută din totalul cheltuielilor (2,7 miliardă lei).

Cheltuielile cu dobânzile au crescut cu 22,7 la sută sau 326,4 mil. lei, ca urmare a diminuării ratei medii a dobânzii la depozite. Din fiecare leu investit din active băncile au câștigat 2,10 lei, iar din capital 12,7 lei.

Banca Națională spune că monitorizează respectarea legislației de băncile din Republica Moldova, iar în scopul neadmiterii riscurilor excesive, activitatea băncilor aflate în supraveghere intensivă și sub regimul de intervenție timpurie este monitorizată zilnic de către Banca Națională. Respectiv, sunt examineate situațiile financiare ale acestor bănci, tranzacțiile, ordinele de zi ale ședințelor organelor de conducere etc.

Totodată, prin hotărârile Comitetului executiv al Băncii Naționale din 26 aprilie 2018, unele persoane au fost calificate ca afiliate ale Agroindbank și Moldindconbank, ca urmare, fiind depășite limitele prudențiale aferente persoanelor afiliate. Băncile menționate au prezentat Băncii Naționale planurile privind conformarea limitelor prudențiale stabilite pentru expunerile față de persoanele afiliate și îmbunătățirea sistemelor de control intern privind identificarea și monitorizarea acestora, care au fost examineate și acceptate de BNM.

Respectiv, băncile raportează trimestrial Băncii Naționale a Moldovei despre măsurile întreprinse.

Victor URŞU

În Moldova ar putea fi instituită doar o Asociație națională centrală a asociațiilor de economii și împrumut

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut, pe care îl va propune Parlamentului spre aprobare în lectură finală.

Inițiativa legislativă aparține deputatului Ștefan Creangă și presupune că noua asociație națională centrală va fi o asociație ai cărei fondatori și membri sunt toate asociațiile de economii și împrumut. Calitatea de membru va fi obligatorie pentru toate asociațiile care dețin licențe de activitate. Asociația națională centrală va deține licență valabilă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, va avea propria pagină web, unde vor fi publicate situațiile financiare, rapoartele specifice și raportul de audit, care vor rămâne disponibile minimum 5 ani de la data publicării.

Potrivit noilor reglementări, cele două asociații centrale care activează în prezent se vor reorganiza prin fuziune, constituind o singură asociație centrală, iar membrii consiliului acesteia, în primul cincă ani de activitate, vor fi reprezentați în număr egal de către ambele asociații centrale.

Noua instituție va avea un Consiliu de administrare constituit din 7 membri, pentru o perioadă de 5 ani. 4 membri vor fi aleși de către adunarea generală a asociației centrale din lista de candidați nominalizați de către asociațiile care dețin licență de activitate, 3 membri vor fi desemnați de către autoritatea de supraveghere. Președintele consiliului va fi ales și revocat de către consiliu. Fiecare membru al Consiliului asociației centrale poate avea un număr nelimitat de mandate. Pentru exercitarea atribuțiilor, toți membrii Consiliului sunt remunerati.

În Moldova va fi instituit un audit obligatoriu al situațiilor financiare anuale

Auditul obligatoriu va fi efectuat la asociațiile care dețin licență de categoria B și bilanțul total la sfârșitul perioadei de gestiune depășește 10 milioane de lei, precum și la asociația națională centrală.

Acest lucru este prevăzut de Legea asociațiilor de economii și împrumut care a fost examinată de comisia parlamentară economie, buget și finanțe. Asociația va încheia un contract de audit cu societatea de audit sau cu auditorul întreprinzător individual pentru desfășurarea activității de audit.

De asemenea, este reglementată administrarea specială, care va reprezenta un regim de administrare a asociației, instituit de către autoritatea de supraveghere, pentru prevenirea stării de insolvență și evitarea deschiderii procedurii de insolvență. Procedura de insolvență presupune un complex de măsuri administrative, financiare, juridice și organizatorice, care au drept scop conservarea valorii activelor asociației, protecția depunerilor de economii ale membrilor, eliminarea deficiențelor în administrarea asociației și a patrimoniului ei, încasarea creanțelor și asigurarea, după caz, a continuității activității asociației.

Administrarea specială va fi instituită pe un termen de până la 1 an, care va putea fi prelungită doar o singură dată cu o perioadă ce nu poate depăși 1 an. Din data desemnării în funcție a administratorului special, activitatea organelor de conducere și control ale asociației vor fi suspendate pentru întreaga perioadă a administrației speciale. Administratorul special va dispune de toate competențele adunării generale a membrilor și ale organelor de conducere ale asociației. Cu toate acestea, administratorul special nu va putea exercita aceste competențe decât cu avizul autorității de supraveghere.

În prezent, pe piață activează 216 asociații de economii și împrumut cu licență de categoria A, fără dreptul de atragere a depunerilor, 63 – cu licență de categoria B, care au deschis 33 filiale, cu dreptul de atragere a depunerilor de economii și două asociații centrale.

Moldova pledează pentru extinderea parteneriatului strategic cu SUA și dezvoltarea unei cooperări benefice în toate domeniile de interes comun

Despre aceasta a discutat președintele Parlamentului Andrian Candu la întrevaderea cu noul ambasador al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, Dereck Hogan.

Potrivit speakerului, Statele Unite ale Americii sunt partenerul strategic al Republiei Moldova, iar cooperarea pe toate domeniile de interes comun trebuie în continuare dezvoltată.

În cadrul întrevederii, oficialii au făcut un schimb de opinii despre evoluțile interne din Republica Moldova și cele din regiune, precum și riscurile de imixiune externă în contextul viitoarelor alegeri parlamentare. Președintele Parlamentului a subliniat determinarea autorităților de a asigura desfășurarea unor alegeri libere și transparente. În acest scop, autoritățile au întreprins și vor continua să întreprindă acțiuni menite să asigure corectitudinea procesului electoral, care presupun inclusiv reguli și sanse egale pentru toți candidații. În context, Andrian Candu a menționat raportul Comisiei juridice, numiri și imunități, care vizează alegerile din capitală, precum și investigația parlamentară legată de Fundația "Open Dialog".

Speakerul a remarcat intensificarea cooperării la nivel interparlamentar dintre Republica Moldova și SUA. Pe parcursul anului curent, dialogul interparlamentar a fost valorificat prin intermediul întrevaderilor din cadrul Departamentului de Stat, Trezoreriei și Congresului SUA, precum și Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

InfoMarket

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitentilor din Republica Moldova, pe piața reglementată sau MTF
(Perioada 5-9 noiembrie 2018)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Pret (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Ponderea VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
05.11.18 13:01	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	110,00	9700	1067000,00	Vinzare Cumparare	1315442	0,74	100,00
Total				9700	1067000,00				
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)									
07.11.18 13:01	MD14SDCO1002	S.A "STYLE DESIGN COMPANY"	780000,00	1	780000,00	Vinzare Cumparare	100	1,00	1100000,00
08.11.18 13:01	MD14SDCO1002	S.A "STYLE DESIGN COMPANY"	750000,00	1	750000,00	Vinzare Cumparare	100	1,00	1100000,00
Total				2	1530000,00				

**PLANUL DE NEGOCIERI PE PIATA REGLEMENTATA
sesiunea din 14 Noiembrie 2018**

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	Pondere din volumul emisiei, %	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	SA "MOLDASIG"	MD14MOSI1005	29900	109,38	3 270 462,00	4,9833	100,00	18.09.2018	03.12.2018	07.12.2018
2	SA "MOLDASIG"	MD14MOSI1005	59855	61,52	3 682 279,60	9,9758	100,00	18.09.2018	03.12.2018	07.12.2018
3	SA "MOLDASIG"	MD14MOSI1005	390245	61,52	24 007 872,40	65,0408	100,00	18.09.2018	03.12.2018	07.12.2018
4	"ALLIANCE INVESTMENTS GROUP" SA	MD14AING1004	18764420	0,38	7 130 479,60	87,2764	-	28.09.2018	27.11.2018	29.11.2018
5	Compania Internationala de Asigurari "ASITO DIRECT" SA	MD14ASDI1002	3866669	5,20	20 106 678,80	83,1267	10,00	02.10.2018	17.12.2018	21.12.2018
6	BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	3173751	239,50	760 113 364,50	63,8865	100,00	18.10.2018	03.01.2019	18.01.2019

Pozitii deschise pe piata reglementata si MTF la data de 14.11.2018

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	109,38	29900,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	61,52	59855,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	61,52	390245,00
MD14AING100	"ALLIANCE INVESTMENTS GROUP" S.A	0,00	0,38	18764420,00
MD14ASDI100	Compania Internationala de Asigurari "ASITO DIRECT" SA	0,00	5,20	3866669,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	239,50	3173751,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	1,00	1650,00	0,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	43,00	1275,00	0,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	156,00	9099,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	215,00	10,00
MD14FLAU100	SA "FLOAREA SOARELUI"	0,00	60,00	249,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	8,00	120,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	95,00	5818,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	102,00	1797,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	50,00	73,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	130,00	75,00	0,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	98,00	5000,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	56478,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	28,00	90,00	0,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14ALET100	SA "ALET"	0,00	0,01	106970,00
MD14CEPU100	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	3,50	9000,00
MD14CLIT1009	S.A. "FACILIA STIINTEI"	0,00	1,00	12669,00
MD14FRAN100	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	0,00	18,00	5,00
MD14MIOA100	SA "MIOARA"	0,00	1,00	91482,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	3,50	10,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	4,50	2635,00
MD14REME10	SA "REMEDIUM FARM 306"	0,00	5,00	833,00
MD14TICO100	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	1,00	26988,00
MD14ZABR100	SA "NORD-ZAHAR"	0,00	0,25	243443,00

CAPITAL Market

împreună
în lumea
finanțelor

Sectia de marketing
Tel.: +373 69 821216

„AVICOLA-NORD” SA

STIMATE ACTIONAR!

Consiliul Societății pe acțiuni „AVICOLA-NORD” cu sediul or. Fălești, str. Mihai Eminescu, 64, informează acționarii societății privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Avicola – Nord” la data de 29 noiembrie 2018, ora 10-00, ora înregistrării participanților la adunarea generală extraordinară – de la 09-30 pînă la 10-00. Locul desfășurării adunării generale extraordinare – mun. Chișinău, str. Tighina 65, of. 601. Formațierii adunării – cu prezența acționarilor.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- Cu privire la încheierea tranzacției de proporții
- Cu privire la împunericarea administratorului societății cu dreptul de a semna actele aferente încheierii tranzacției de proporții
- Cu privire la autenticarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită la situația din 14.11.2018 de societatea de registru, care ține reștrâns deținătorilor de valori mobiliare al SA „Avicola – Nord”.

Acționari se vor putea familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale cu 10 zile înainte de ținerea adunării, între orele 10-00 – 11-00, la sediul societății.

Persoana responsabilă pentru asigurarea accesului acționarilor cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale se propune Sotnicov Serghei.

„Cereale Vulcanesti” S.A.

Поправки к объявлению „Cereale Vulcanesti” S.A. опубликованному в №43 (767) от 07 ноября 2018 г.

ЧИТАТЬ ПРАВИЛЬНО:

- дату проведения собрания: 14 декабря 2018
- Список акционеров, имеющих право на участие в собрании, составлен на дату учета 14.12.2018. С материалами повестки дня собрания можно ознакомиться начиная с 03 декабря 2018 г.

**Исполнительный орган
“USBA” S.A.**

на основании решения Совета общества извещает акционеров о созыве внеочередного общего собрания акционеров 30 ноября 2018 г.

С ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

- Выборы Совета общества.
- Утверждение кодекса корпоративного управления.
- О заключении крупной сделки.
- Утверждение аудиторской организации.

Общее собрание состоится в очной форме по адресу: г. Кахул, ул. Мунчий, 4 в 12 часов.

Регистрация акционеров с 11 часов до 11 час. 45 минут.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен на учетную дату 9 ноября 2018 г. в соответствии со ст. 54 Закона об акционерных обществах.

С материалами к повестке дня общего собрания акционеры могут ознакомиться с 20 ноября 2018 г. с 9 часов до 16 часов (кроме выходных) по адресу: г. Кахул, ул. Мунчий, 4, административный корпус.

Справки по телефону: (0299)4-13-63

**CA “DONARIS VIENNA
INSURANCE GROUP” SA**

DECLARAȚIA INTERMEDIARĂ

**A CONDUCERII COMPANIEI DE ASIGURĂRI DONARIS VIENNA
INSURANCE GROUP SA PENTRU SEMESTRUL II AL ANULUI 2018**

Prezenta Declarație intermediară a conducerii Companiei de Asigurări “Donaris Vienna Insurance Group” SA, IDNO 1002600020908, este întocmită în sensul cerințelor Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitentii de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 7/11 din 12.02.2016 și se referă la perioada cuprinsă între 01.07.2018 și data publicării acesteia.

Astfel, Organul Executiv al CA “Donaris Vienna Insurance Group” SA aduce la cunoștință că în perioada

În atenția acționarilor Î.M. "Alimcom" S.A.

La 09 noiembrie 2018 a avut loc Adunarea generală extraordinară repetată a acționarilor Î.M. "Alimcom" S.A., cu prezența acționarilor. Cvorumul adunării a constituit 34,64% (477 390 acțiuni) din numărul total al acțiunilor cu drept de vot al Societății.

PRIN VOTURI UNANIME LA ADUNARE S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- Cu privire la majorarea capitalului social al Societății prin efectuarea emisiunii suplimentare închise a acțiunilor Societății.
1. A majora capitalul social al Î.M. "Alimcom" S.A. până la 7 434 129 lei, cu suma de 3 300 000 lei, din contul convertirii datoriilor Societății față de creditori și aporturilor bănești în emisiunea suplimentară închisă de acțiuni ordinare nominative de clasa I cu valoarea nominală de 3 lei în număr de 1 100 000 unități, în sumă totală de 3 300 000 lei.
2. A desfășura emisiunea a IV-a suplimentară închisă de acțiuni ordinare nominative nematerialezate ale Societății în forma de înscrieri în conturi personale ale persoanelor înregistrate în registrul deținătorilor de valori mobiliare ale Societății.
3. A aproba Hotărârea privind emisiunea suplimentară de acțiuni Î.M. "Alimcom" S.A.
4. A autentifica Hotărârea privind emisiunea suplimentară de acțiuni prin semnaturile membrilor Comisiei de cenzori a Societății.
5. A aproba proiectul Contractului de subscrisie la acțiunile emisiunii suplimentare a IV-a ale Î.M. "Alimcom" S.A.
6. A încredința Organului executiv al Societății întocmirea setului necesar de documente, materiale și avize aferente desfășurării emisiunii suplimentare închisă de acțiuni ale Societății și prezentarea lor ulterioră, în modul stabilit, Comisiei Naționale a Pieței Financiare.
2. Cu privire la aprobatarea raportului despre rezultatele emisiunii și a listei subscriitorilor emisiunii suplimentare închise a acțiunilor Societății.
- 2.1 În scopul organizării plasării acțiunilor ordinare nominative ale Societății din cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni a delega Consiliului Societății următoarele împunerisiri:
  - să organizeze colectarea și perfectarea contractelor de subscrisie de la acționarii doritori de a procura acțiuni ordinare nominative din cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni;
  - să efectueze totalurile subscraserii la acțiuni din cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni desfașurate de către Societatea, în baza contractelor de subscrisie înaintate de acționari, cu respectarea condițiilor emisiunii stabilite;
  - să aprobe lista subscriitorilor la acțiunile ordinare nominative ale Societății din cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni, în conformitate cu contractele de subscrisie colectate de la acționari și aporturile primite de la achizitorii de acțiuni conform contractelor încheiate;
  - să perfecteze și să aprobe Darea de seamă privind rezultatele emisiunii a IV-a suplimentare închise de acțiuni ordinare nominative ale Societății;
  - să introducă modificări corespunzătoare în documentele de constituere ale Societății în legătură cu majorarea capitalului social al Societății în dependență de rezultatele subscraserii.
3. Cu privire la introducerea modificărilor și completărilor în documentele de constituire ale Societății.
- 3.1 A aprobă modificările în Statutul Societății în legătură cu majorarea capitalului social.

INFORMAȚIA SUPLIMENTARĂ:

În conformitate cu hotărârea Adunării generale extraordinare repetate a acționarilor Î.M. "Alimcom" S.A. din 09.11.2018 în perioada 12.11.2018-10.12.2018 Societatea va efectua emisiunea suplimentară închisă a 1 100 000 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu prețul de plată 3 lei. Emisiunea se efectuează în scopul stingerii datoriilor față de creditori și completării mijloacelor circulante ale Societății.

Plasamentul valorilor mobiliare se va efectua cu respectarea dreptului de preemtivul de acționarii de a se subscrive la valorile mobiliare din emisiunea suplimentară, proporțional cotei din capitalul social, reprezentată de valorile mobiliare deținute de aceștia la data de subscrisie.

În termen de 17 zile lucrătoare de la data adoptării prezentei hotărâri pentru emisiunea suplimentară închisă, în perioada 12.11.2018 – 04.12.2018 acționarii societății, inclusi în lista acționarilor cu dreptul de participare la adunarea generală extraordinară repetată a acționarilor (întocmită conform situației din data de 14.09.2018), pot exercita dreptul de preemtivul pentru a se subscrive la valorile mobiliare din emisiunea suplimentară, semnând Contractul de subscrisie la acțiuni, având în considerație dreptul de preemtivul în cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni în cauză.

Acționarul are dreptul să renunțe, parțial sau integral, la dreptul său de preemtivul și/sau să ceseioneze acest drept total sau parțial altor acționari.

Consiliul societății pe 05.12.2018 se va întâlni pentru efectuarea totalurilor subscraserii, adoptarea deciziei privind repartizarea subscriitorilor acțiunilor din emisiunea suplimentară și aprobarea listei preliminare a subscriitorilor la acțiuni.

Rapartizarea subscriitorilor acțiunilor din emisiunea suplimentară se va efectua cu respectarea dreptului de preemtivul de acționarii, care au încheiat Contractul de subscrisie, după principiul proporționalității reieșind din cota deținută de fiecare acționar în capitalul social.

În cazul în care numărul acțiunilor din emisiunea suplimentară la care pretind acționarii, care au încheiat Contractul de subscrisie, este egal cu mărimea emisiunii, atunci plasamentul acțiunilor se va efectua în conformitate cu cererile de subscrisie depuse.

În cazul în care numărul de acțiuni solicitat de acționari depășește numărul de acțiuni din emisiunea suplimentară, determinarea numărului de acțiuni ce revine fiecarui acționar se va efectua în baza principiului proporționalității, reieșind din cota deținută de fiecare acționar în capitalul social la data subscraserii.

Acționarii subscrise la emisiunea suplimentară contra mijloacelor bănești conform listei preliminare a subscriitorilor, se obligă să achite costul acțiunilor nu mai târziu de 10.12.2018 prin transfer bancar la contul societății (emitentului): IBAN MD44AG000000225160401816, codul bancii AGRNMD2X710.

Acționarii înscriski în lista preliminară a subscriitorilor la acțiuni, care nu au achitat în termen costul acțiunilor subscrise conform prevederilor Contractului de subscrisie încheiat, se exclud din lista subscriitorilor, fără informare suplimentară, și acțiunile subscrise de aceștia se distribuie de către Consiliul societății, între ceilalți subscriitori cu respectarea dreptului de preemtivul a acționarilor, cu acordul acestora.

Consiliul societății nu mai târziu de 15.12.2018 va aproba Lista finală a subscriitorilor la acțiunile ordinare nominative ale societății din cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni și Darea de seamă privind rezultatele emisiunii.

Stimați acționari «PRUT» S.A.!

La 01.11.2018 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor cu cvorumul 61%. La adunare s-au discutat chestiunile din ordinea de zi și

S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- A nu aproba decizia la aceasta întrebare a ordinei de zi, din motivul că materialele pe tranzacțiiile preconizate nu a fost finisate.
- A nu aproba decizia la aceasta întrebare a ordinei de zi, din motivul că materialele pe tranzacțiiile preconizate nu a fost finisate.

În atenția acționarilor S.A. „Corporația de Finanțare Rurală”

În temeiul hotărârii Consiliului Societății (proces verbal nr. 173 din 09 noiembrie 2018), se anunță convocarea Adunării Generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc vineri, 07 decembrie 2018, ora 10.30, pe adresa: mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 129, sala de conferințe a Confederației Naționale a Sindicalilor din Moldova.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la modificarea Statutului S.A. „Corporația de Finanțare Rurală”.

De materialele cu privire la ordinea de zi a adunării generale extraordinare a acționarilor puteți lua cunoștință la sediul S.A. „Corporația de Finanțare Rurală” – mun. Chișinău, str. Ion Creangă nr. 10/5, în zilele de lucru, între orele 8.30-16.30, începând cu 26 noiembrie 2018.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „Corporația de Finanțare Rurală” se va întocmi conform situației din 19 noiembrie 2018.

Înregistrarea participanților la Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. „Corporația de Finanțare Rurală” se va efectua de către Comisia de înregistrare în ziua adunării, în localul petrecerii adunării, începând cu ora 8.30 și până la ora 10.20.

Pentru participare la Adunarea generală extraordinare a acționarilor S.A. „Corporația de Finanțare Rurală”, acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – actul care atestă împunerisirea reprezentantului (procura sau copia Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice).

Consiliul Societății

În atenția acționarilor SA "Artima"

Consiliul Societății anunță despre convocarea Adunării Generale ordinare anuală cu prezența acționarilor pentru data de 14 decembrie 2018, orele 15.00 pe adresa: mun Chișinău, Calea Ieșilor 6, sala de festivități al societății

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Cu privire la examinarea Raportului economico-financiar al Societății pentru anul 2017.
- Cu privire la direcțiile prioritare de dezvoltare a Societății în anul 2018.
- Cu privire la examinarea Raportului Consiliului Societății.
- Cu privire la examinarea Raportului Comisiei de cenzori.
- Cu privire la aprobarea distribuirii profitului Societății obținut în anul 2017 și aprobarea normativelor distribuirii profitului pentru anul 2018.
- Cu privire la autentificarea semnăturilor pe procesul – verbal al Adunării Generale a Acționarilor.

Înregistrarea acționarilor va avea loc între orele 14.00-14.45.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită pentru data de 12.11.2018.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pe chestiunile incluse în Ordinea de zi a Adunării Generale ordinare anuală a acționarilor începând cu data de 04.12.2018 pe adresa: mun Chișinău, Calea Ieșilor 6, anticamera, între orele 14.00-16.00.

Pentru participare la adunare acționari trebuie să prezinte actul de identitate, iar reprezentanții lor și procura s-au mandatul, întocmit în corespondere cu cerințele Legislației.

Consiliul SA

S.A. „Anticor”

informează acționarii și persoanele interesate că, la adunarea extraordinară a acționarilor din data de 09.11.2018 au participat acționari care dețin 64,95% din total acțiuni cu drept de vot.

LA ADUNARE, UNANIM, AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRÂRI:

- A majora capitalul social al S.A. „Anticor”, prin emisiunea a IV-a de acțiuni ordinare nominative, cu suma de 220000 (două sute douăzeci mii) lei, până la mărimea de 2363735 (două milioane trei sute shaizeci și trei miișapte sute treizeci și cinci) lei;
- A aproba emisiunea suplimentară onchisă a 4000 (patru mii) acțiuni ordinare nominative, de clasa 1, cu valoarea nominală de 55 (cincizeci și cinci) lei fiecare, conform anexei (anexa nr. 1 la procesul verbal);
- A împunerici consiliul societății să aprobe lista subscriitorilor la acțiunile ordinare nominative din emisiunea suplimentară;
- A împunerici consiliul societății să aprobe darea de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare (acțiuni ordinare nominative de clasa 1) și să decidă privind calificarea emisiunii ca efectuată sau neefectuată;
- A împunerici consiliul societății să adopte hotărârile necesare în vederea înregistrării la Comisia Națională a Pieței Financiare a dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni;
- A împunerici consiliul societății să opereze modificările și completările, determinate de rezultatele emisiunii, în statutul S.A. „Anticor”;
- A obliga organul executiv să informeze acționarii societății privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni, prin indicarea sumei totale subscrise înt-un aviz publicat în ziarul „Capital-Market”, după finalizarea tuturor etapelor emisiunii prevăzute de legislație.

Suplimentar, informăm că, acționarilor li se acordă dreptul de preemtiv la emisiune în număr proporțional numărului de acțiuni care le aparțin la momentul adoptării hotărârii privind emisiunea valorilor mobiliare pe o perioadă de 20 zile lucrătoare de la data încheierii plasamentului (12.11.2018 – 07.12.2018, inclusiv)

Informații suplimentare la tel.: 0-22-742581.

CIA „ASITO DIRECT” SA

Cu privire la expunerea spre vânzare pe piață reglementată prin intermediul Bursei de Valori a acțiunilor CIA „ASITO DIRECT” SA

ÎN TEMEUL:

- Hotărâră CNPF nr. 29/8 din 02.07.2018 Cu privire la unele măsuri față de acționarii CIA „ASITO” SA;
- Art. 29 alin. (61) și (65) a Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006
- Hotărâră CNPF nr. 48/9 din 29.10.2018 Cu privire la înregistrarea în Registrul de Stat a valorilor mobiliare.

D E C I D

- A expune la vânzarea pe piață reglementată prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei 48192 acțiuni ordinare nominative de clasa I, cu valoarea nominală a unei valori mobiliare în mărime de 10 lei, la prețul de 3,89 lei, începând cu data de 19.11.2018 pe un termen de 85 zile calendaristice, cu durată licitației de 4 zile lucrătoare începând cu data de 11.02.2019.
- În scopul executării art. 29, alin. (65) a Legii cu privire la asigurări nr. 407, informația privind situația financiară pe parcursul ultimilor 3 ani a fost prezentată Bursei de Valori a RM, va fi publicată pe web site-ul Societății și în Mecanismul Oficial de Stocare a Informației și Ziarul Capital Market.
- A publica prezența decizie pe web site-ul Societății, în Mecanismul Oficial de Stocare a Informației și Ziarul Capital Market.

CAPITAL

Двуязычное издание Национальной комиссии по финансовому рынку

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Всемирный банк улучшил
прогноз роста экономики
Молдовы в 2018 году
с 3,8 до 4,8%

3

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.44 (768)
Среда, 14 ноября 2018 г.

Цена 7 леев

Что предусматривает
бюджет на 2019 год

4

Мегарегулятор небанковского сектора подводит итоги второго десятилетия

12 ноября 1998 года Парламент Республики Молдова принял Закон о Национальной комиссии по ценным бумагам №192-XIV – правовой акт, который действует в течение двух десятилетий и переименованный (согласно Закону №129/2007) в Закон о Национальной комиссии по финансовому рынку.

Каждое «сегодня» завтра становится историей – историей, которую пишет каждый из нас, пишут коллективы, сообщества и даже страны. И каждый день приближает нас к выполнению намеченных целей. Все эти дни, собранные воедино, составляют биографию человека, команды и учреждения.

К сожалению, не так много дней, знаменательных своими результатами, которые будут ощущены на протяжении десятилетий и которыми мы руководствуемся в своей жизни себе во благо.

Такой хроникой, своей биографией или, как сейчас принято говорить, своим резюме обладает и Национальная комиссия по финансовому рынку. Ноябрь 1998 года ознаменован созданием государственного органа по регулированию рынка ценных бумаг, правопреемника Государственной комиссии по ценным бумагам. НКЦБ стал органом, наделенным

полномочиями в сфере регулирования, надзора и контроля над соблюдением законодательства на рынке ценных бумаг.

Почти 10 лет назад – в 2007 году – в истории органа по надзору за небанковским рынком прошла масштабная реорганизация, и на базе Национальной комиссии по ценным бумагам, Государственной инспекции по надзору за страхованием и негосударственными пенсионными фондами и Государственной службы по надзору за деятельностью ссудо-сберегательных ассоциаций граждан при Министерстве финансов был создан Мегарегулятор (правопреемник этих учреждений) в лице Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР).

НКФР как автономный орган центральной государственной власти, полностью финансируемый за счет сборов и регуляторных платежей и подотчетный Парламенту, был организован

вследствие объективной необходимости регулирования и надзора за небанковским финансовым рынком и, согласно Меморандуму об экономической и финансовой политике на 2007 год, подписанному Правительством Республики Молдова и Международным валютным фондом, где было установлено, что единый орган по регулированию и надзору обладает операционной и финансовой независимостью, руководство органом будет осуществлять Административный совет, состав которого будет утверждаться Парламентом.

Создание единого органа по регулированию и надзору за небанковским финансовым рынком стало качественно новым этапом в развитии финансового рынка, обеспечив современную модель регулирования, и еще одним шагом на пути к европейской интеграции Республики Молдова и интеграции внутреннего небанковского финансового рынка в финансовый рынок ЕС, улучшив инвестиционный имидж небанковского финансового рынка.

НКФР проводит государственную политику в поднадзорной сфере, регулируя деятельность участников небанковского рынка

путем разрешений, а также осуществляя надзор за соблюдением норм законодательства. Основными задачами НКФР является обеспечение стабильности, прозрачности, безопасности и эффективности небанковского финансового сектора, предупреждение системных рисков и манипулирования на небанковском финансовом рынке, а также защита прав участников рынка.

Сегодня Национальная комиссия по финансовому рынку – это единый и гармоничный орган, возглавляемый Административным советом, обладающим профильными структурными отделами и технической поддержкой (логистика). Здесь работает около 100 сотрудников, которые в рамках своих полномочий выполняют функции по регулированию и надзору за 28 владельцами лицензии или разрешения на осуществление профессиональной деятельности на рынке капитала, 277 владельцами лицензии на осуществление деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций и 77 профессиональными участниками рынка страхования и свыше 2000 эмитентов.

Продолжение на стр.2

Курс валют
на 14.11.2018 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.0297
EUR	1	19.1610
UAH	1	0.6109
RON	1	4.1116
RUB	1	0.2514

Вниманию читателей!

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Мегарегулятор небанковского сектора подводит итоги второго десятилетия

Продолжение. Начало на стр.1

Одним из достижений последних лет, полных событиями в жизни НКФР и, соответственно, небанковских рынков, стала реализация таких проектов, как проект Twinning, осуществленный под эгидой ЕС и при поддержке Комиссии по финансовому надзору Польши в целях применения лучшей практики (норм, формальных правил и процедур), внедрения надзора, основанного на риске (в отличие от прежнего, основанного на соответствии), с использованием современных принципов, делающих акцент на превентивности и эффективном использовании ресурсов. Адаптированная регуляторная база, позволяющая намного эффективнее предупреждать и управлять рисками после выявления и тщательной оценки слабых мест, соответственно, после определения вместе с участниками рынка дополнительных возможностей оздоровления, сделала более четким статус небанковской финансовой системы в процессе финансирования экономики.

Сотрудники комиссии постоянно работали над продвижением новых законодательных и регуляторных инициатив, в частности над Законом о небанковских кредитных организациях (№1 от 16.03.2018) и Стратегией развития небанковского финансового рынка на 2018 – 2022 гг. Несмотря на множество вызовов, появившихся вследствие задержки с реализацией реформ, особенно в сфере страхования и в секторе небанковского кредитования, НКФР продвинулась вперед в процессе адаптации профильной нормативной базы, создав предпосылки для более четкого регулирования в соответствии с лучшей практикой. Также можно отметить изменения в сфере прозрачности, безопасности и эффективности механизмов функционирования секторов ссудо-сберегательных ассоциаций (как ответ на затрудненный доступ к ресурсам в сельской местности) и бюро кредитных историй.

Что касается Стратегии развития небанковского финансового сектора на 2018 – 2022 гг., то этот документ представляет собой «дорожную карту», содержащую меры, необходимые для достижения целей, намеченных Национальной комиссией, а также отмечающую секторы, на которых НКФР должна сосредоточить усилия для расстановки приоритетности задач и непрерывного и

тщательного мониторинга результатов. Квинтэссенцией Стратегии развития является подтверждение миссии, видения и институциональных ценностей в целом, лежащих в основе деятельности НКФР. Тем самым преследуется цель упрочения функции надзора, инструмента, позволяющего заранее выявлять функциональные нарушения и финансовый дисбаланс на уровне субъекта. Надо отметить, что этот документ является видением регулятора в среднесрочной перспективе, направленным на создание единой базы функционирования и надзора за небанковским финансовым рынком и способствующим его стабильности и устойчивому развитию.

Цель Стратегии заключается в обеспечении небанковского финансового рынка в целом и его секторов в частности программными механизмами, приведенными в соответствие со стандартами ЕС, которые помогут повысить доверие потребителей, соответственно, защитить интересы инвесторов и предоставить гражданам доступ к дополнительным финансовым услугам и инструментам. Хотя каждому сегменту в отдельности и небанковскому финансовому рынку в целом принадлежит незначительная доля в ВВП (около 5%), наблюдается рост объемов активов в небанковской сфере (с 8,7 млрд леев в 2016 году до 9,8 млрд леев в 2017 году). При этом особо надо отметить сектор небанковского кредитования (ссудо-сберегательные ассоциации / организации по микрофинансированию), доля которых за последние годы выросла вдвое (то есть выше 10% от общего объема рынка). По мнению экспертов в области, этот вид финансового посредничества рассматривается и должен рассматриваться как средство доступа к финансовым ресурсам на начальном этапе

создания бизнеса, которое позже служит катализатором развития малых и средних предприятий. Согласно Стратегии развития, НКФР, помимо факта приближения регуляторных норм к директивам ЕС, предусмотрела ряд изменений для оживления рынка капитала, учитывая, что сектор как финансовый инструмент не выполнил миссию привлечения свободных финансовых ресурсов и, соответственно, не привел к ожидаемым финансовым размещениям и вливаниям.

Кроме того, Стратегия предусматривает четкое структурирование сферы страхования, приближенное к европейским стандартам, задачей которого является ясное и предсказуемое регулирование и надзор, основанный на рисках, согласно лучшим практикам. И, наконец, Стратегия развития также предусматривает повышение уровня финансовой грамотности населения, повышение доверия потребителя, обеспечивая его защиту.

В свете такого подхода, в частности в отношении новых вызовов, связанных с рисками и, соответственно, их предотвращения с применением пруденциальных инструментов, а это является одним из основных приоритетов, НКФР последовательно работает над утверждением правил игры, характерных для финансового сектора.

Административный совет НКФР

Петр Михалко: Деловая среда Молдовы может гордиться своими успехами на европейских рынках

«Деловая среда Молдовы может гордиться своими успехами на европейских рынках», – считает глава Делегации ЕС в РМ Петер Михалко.

Как передает «ИНФОТАГ», он отметил на прошлой неделе на мероприятии, посвященном четырехлетию со дня подписания Соглашения об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли РМ-ЕС (УВЗСТ), что оно открывает широкий спектр возможностей для улучшения качества молдавских товаров и повышения объемов экспорта в страны ЕС, благодаря чему многие производители уже воспользовались преимуществами соглашения и нашли место на рынках Евросоюза.

«Но УВЗСТ – это не только рост экспорта, но и новые рабочие места, и увеличение объемов инвестиций в РМ, и повышение зарплат. Граждане уже смогли почувствовать позитивное влияние на себе. Соглашение позволяет ЕС действовать в тесном сотрудничестве с Министерством экономики и другими государственными институтами, с деловой средой и местными властя-

ми. Большое внимание уделяется развитию регионов республики, где реализуются программы ЕС и других доноров, которые ставят перед собой цель пропортировать местных хозяйствующих субъектов об их возможностях на европейских рынках», – сказал дипломат.

Он отметил, что информирование бизнеса является одной из первостепенных задач, для этого в рамках проекта EU4Business начнет работать специальная интернет-площадка, которая позволит ответить на все интересующие вопросы.

Дипломат подчеркнул, что «толчком для экономического роста Молдовы могут послужить эффективная борьба с коррупцией и независимая система юстиции».

«Сегодня доля ЕС в молдавском экспорте приближается к 70%, однако молдавские товары могут восполнить еще больший спрос на европейских рынках. Благодаря заключению Соглашения производители из РМ получили широкий доступ к самому сильному мировому рынку. Но возможностей для развития еще больше, и их необходимо реализовать в будущем», – отметил дипломат.

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку на основании положений Закона об акционерных обществах и Закона о Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг уменьшение уставного капитала SA MAGISTRALA на 14510850 леев путем аннулирования 2902170 казначейских акций. Уставный капитал компании после уменьшения составит 6218935 леев (1243787 простых именных акций номинальной стоимостью 5 леев).

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение разрешить реорганизацию Акционерного общества IMPERIAL VIN путем дробления (выделения) с передачей части имущества новой компании IMPERIAL VIN GROUP SRL.

Также Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку принял решение утвердить Постановление об утверждении Положения о лицензировании на рынке страхования.

Указанные решения опубликованы в Monitorul Oficial al Republicii Moldova от 9 ноября 2018 года.

Борис Ерушеевски

Парламент удвоил размер отчислений граждан в бюджет при амнистии капитала

Процент, выплачиваемый в бюджет субъектом амнистии капитала при добровольной декларации имущества, увеличен с 3 до 6%. Как передает «ИНФОТАГ», соответствующие поправки в законодательство приняты на прошлой неделе голосами 68 депутатов сразу в двух чтениях.

По словам депутата от Демократической партии (ДПМ) Серджиу Сырбу, помимо сотрудников проблемных банков и лиц, которые занимали государственные должности с 2009 г., амнистией капитала не смогут воспользоваться их супруги, дети, близайшие родственники и другие люди, находящиеся у них на попечении.

«По факту мы исключаем всех государственных служащих – 100 тыс. человек. Амнистией смогут воспользоваться только обычные физические лица», – сказал он.

Сырбу сообщил, что поправки обязывают субъекта амнистии декларировать все скрытое имущество, поскольку, если будут обнаружены незадекларированные средства или имущество, то заявители не смогут воспользоваться амнистией капитала.

Депутат от Либерально-демократической партии (ЛДПМ) Григоре Кобзак предложил дополнить проект положениями, которые бы регламентировали, какая именно информация об амнистии открыта для публичного доступа, однако его предложение не было поддержано.

В Молдове свежие фрукты и овощи будут проходить контроль качества

Это предусматривает проект Закона о контроле соответствия требованиям к качеству для свежих овощей и фруктов, который Парламент принял во втором чтении.

Первоначально планировалось, что в Перечень фруктов и овощей, подлежащих контролю соответствия требованиям к качеству, будет включено 14 наименований фруктов и овощей: томаты, салат-латук, эндивий курчавый (салат из группы салатных цикориев), перец, бананы, цитрусовые, столовый виноград, яблоки, груши, персики, нектарины, клубника, киви. Однако в ходе второго чтения законопроекта было решено, что соответствующий перечень утвердит впоследствии Правительство.

Контроль фруктов и овощей будет осуществляться на всех этапах торговой цепи до конечных потребителей. Он будет применяться к физическим и юридическим лицам, за исключением домашних потребителей. Проверки соответствия будут проводить Национальное агентство безопасности пищевых продуктов, которое будет вести мониторинг и устанавливать систему контроля, включая оценку рисков.

В настоящее время фрукты и овощи в Молдове, размещенные в торговой сети, не маркируются, не сортируются или не калибруются в соответствии с требованиями качества, а их цена стандартна для всей продукции, невзирая на класс, сорт или калибр, что является недостатком для потребителей.

Если в ходе контроля овощей и фруктов будет установлено, что они соответствуют предъявляемым требованиям качества, по просьбе хозяйствующего субъекта будет предоставлен сертификат, подтверждающий их качество.

Сертификаты качества свежих фруктов и овощей будут выдаваться бесплатно органом контроля в бумажном или электронном формате. Документ будет способствовать повышению авторитета местных производителей, росту конкурентоспособности продукции и экспортной квоты молдавской продукции на рынке Евросоюза. В то же время орган контроля создаст базу данных хозяйствующих субъектов из продовольственной цепочки, вовлеченных в деятельность, касающуюся сектора свежих фруктов и овощей.

Законопроект также устанавливает требования к проверкам в случае экспорта и импорта свежих фруктов и овощей. Таким образом, до введения в оборот продуктов, их импортные партии будут подлежать обязательному контролю (в случае отсутствия эквивалентного сертификата), а до того, как продукты, предназначенные для экспорта, покинут территорию страны, по просьбе экономического оператора орган контроля проверит, отвечают ли они требованиям качества импортирующей страны.

InfoMarket

Всемирный банк улучшил прогноз роста экономики Молдовы в 2018 году с 3,8 до 4,8%

Экономика Республики Молдова в 2018 году вырастет на 4,8%, что обусловлено исключительно высоким внутренним спросом, пристимулированным реальным ростом заработной платы, особенно в бюджетной системе, и восстановлением системы денежных переводов. Об этом заявили представители Бюро Всемирного банка в Молдове (ВБ).

«В основном сценарии гораздо оптимистичнее, чем обычно», — отметил эксперт Всемирного банка Марчел Киструга. Всемирный банк улучшил прогноз роста молдавской экономики с 3,8 до 4,8% (согласно прогнозам, сделанным в мае). Темпы экономического роста в ближайшие годы будут более умеренными, ВБ ожидает, что рост экономики к 2020 году составит 3,5%.

«При такой структуре экономики, когда экономический рост происходит благодаря потреблению, очень важно провести глубокие структурные реформы, которые могли бы изменить экономическую парадигму, создающую условия для более устойчивого повышения производительности», — подчеркнул эксперт Всемирного банка.

По его словам, улучшение ситуации в финансовом секторе будет способствовать поддержке частных инвестиций, а также накоплению фондов. «Это неизбежно приведет к росту импорта и, таким образом, в дальнейшем вклад чистого экспорта останется отрицательным. Парламентские выборы 2019 года приведут к увеличению государственных расходов в краткосрочной перспективе, а в среднесрочной — мы считаем, что большее доверие со стороны потребителей и бизнес-среды, а также дальнейшая нормализация ситуации в финансовом секторе станут по сути двигателями экономического роста», — сказал Марчел Киструга.

По мнению Всемирного банка, налоговый дефицит в 2018 году останется ниже прогнозируемого уровня в 2,5% от ВВП. За девять месяцев в Молдове зарегистрирован профицит бюджета благодаря высоким доходам. Дефицит текущего счета «останется ниже средних исторических показателей».

Дефляционные тенденции, обусловленные укреплением молдавского лея и более низкими импортными ценами, «сохранятся до конца 2019 года, однако в среднесрочной перспективе, как утверждает ВБ, «инфляция будет расти постепенно, и это произойдет на фоне более сильного внутреннего спроса, а также ожидаемого роста регулируемых цен, особенно во второй половине следующего года».

Всемирный банк прогнозирует снижение уровня бедности на 3 процентных пункта в этом году — до 12% и ниже 10% — в 2020 году.

Ранее и эксперты Национального института экономических исследований улучшили прогноз роста молдавской экономики в этом году. По их оценкам, в 2018 году рост молдавской экономики составит 4% по сравнению с 4,5%, зарегистрированными в прошлом году.

«Третий год подряд национальная экономика восстанавливается после кризиса 2015 года. Об этом свидетельствует рост в 4,5% в первом полугодии и 5,2% во втором квартале этого года», — заявил директор Национального института экономических исследований (НИЭИ)

Александр Стратан в ходе презентации аналитического бюллетеня «Тенденции в экономике Молдовы».

По данным НИЭИ, номинальный валовой внутренний продукт достигнет 190,5 млрд леев, по сравнению с 176,8 млрд в 2017 году.

Авторы публикации прогнозируют увеличение объема экспорта на 23%, импорта — на 22,5%, рост промышленного производства — на 5%, а сельхозпроизводства — на 4%. Сельское хозяйство растет третий год подряд, а это происходит впервые за годы независимости страны.

Экономисты НИЭИ ожидают также роста инвестиций в долгосрочные активы. Заработная плата достигнет уровня в 6 445 леев, увеличившись на 9,2%, а уровень безработицы составит 3,8%.

«Обновленный прогноз немного отличается от прогнозов, сделанных в начале года, когда ожидался рост в 3,8%. Впервые, повлиял сезонный фактор, во втором полугодии темпы роста будут ниже, чем в первые шесть месяцев года. Это объясняется более ранним урожаем, что приведет к снижению воздействия сельского хозяйства на показатели второй половины года. Во-вторых, база для сравнения очень велика, в третьем и четвертом кварталах 2017 года экономический рост составил 5,3 и соответственно 6,4%. Определенное воздействие на экономику окажет и предвыборная кампания», — отметил Александр Стратан.

Лилия АЛКАЗЭ

Правительство утвердило Национальную стратегию развития «Молдова – 2030» — основной документ стратегического планирования страны

Стратегия устанавливает долгосрочные отраслевые приоритеты развития и нацелена на улучшение качества жизни граждан. Документ призван способствовать стратегическому распределению бюджетных и институциональных ресурсов в соответствии с целями по четырем основным составляющим: устойчивая и инклюзивная экономика; сильный человеческий и социальный капитал; честно и эффективно работающие учреждения; здоровая окружающая среда.

Для развития этих областей до 2030 г. установлены 10 целей устойчивого развития на национальном уровне, включая обеспечение качественного обра-

зования, эффективного управления, расширение доступа людей к инфраструктуре и улучшение условий труда. По каждой из 10 целей проанализирована текущая ситуация, основные факторы уязвимости населения, сформулировано стратегическое видение и намечены приоритетные действия.

Определение долгосрочных сценариев развития страны проведено при поддержке ООН и Всемирного банка.

Национальная стратегия развития «Молдова – 2030» разработана по итогам работы десяти межминистерских групп, в состав которых входили представители местных органов власти, гражданского общества, предпринимательской среды и научных кругов.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Срок внедрения в Молдове

Программы по поддержке текущих и будущих соглашений с ЕС общей стоимостью 32,54 млн евро будет продлен на 15 месяцев

Это предусматривает третья поправка к финансовому соглашению Молдовы с Евросоюзом по данной программе, которую подписала наша страна с Еврокомиссией, а на прошлой неделе Правительство одобрило ратификацию соответствующего документа.

Поправка к соглашению, подписанному 14 июня 2013 г. в Брюсселе, предусматривает продление срока внедрения в рамках названной Программы общей стоимостью 32,54 млн евро проекта по борьбе с коррупцией «Контроль коррупции путем применения закона и предупреждения» с бюджетом в 2,2 млн евро. Сроки внедрения проекта будут продлены на 15 месяцев — с 63 до 78 месяцев, а самой программы — с 87 до 102 месяцев.

Бенефициарами проекта по борьбе с коррупцией являются Национальный центр по борьбе с коррупцией, Национальный орган по неподкупности, прокуратура.

Следует отметить, что в целом Программа поддержки текущих и будущих соглашений с ЕС состоит из 5 компонентов. Она оговаривает выделение 32,54 млн евро для подготовки, ведения переговоров и реализации на практике новых соглашений между РМ и ЕС, в том числе по соглашениям об ассоциации и об углубленной и всеобъемлющей зоне свободной торговли, поддержки участия Молдовы в Европейских рамочных программах, внедрения проектов с ЕС и Советом Европы в области борьбы с коррупцией, отмыванием денег, экономическими преступлениями, в области продвижения свободы и плюрализма СМИ и т. д.

В частности, в рамках первых трех компонентов программы предусмотрено выделение 22 млн евро для поддержки реформы публичной администрации, укрепления верховенства закона, соблюдения прав человека и подготовки РМ к созданию углубленной и всеобъемлющей зоны свободной торговли с ЕС. Четвертый компонент программы предусматривает выделение 8,54 млн евро для поддержки внедрения плана действия европейской политики соседства ЕС — РМ. Пятый компонент Программы оговаривает предоставление 4,8 млн евро для активизации участия Молдовы в программах и агентствах ЕС.

InfoMarket

Международный выставочный центр „Moldexpo“ А.О.

объявляет конкурс для выбора компании в целях выполнения работ по сносу старых построек и по устройству автостоянки на территории Центра по ул. Гиочеилор, №1, мун. Кишинэу.

Заявки подаются до 30 ноября 2018 г., 11:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Гиочеилор, №1, административный корпус, 2-й этаж, кабинет №5.

Участники конкурса обязаны подать документы согласно утвержденным МВЦ „Moldexpo“ S.A. условиям.

Открытие заявок состоится в присутствии участников 30 ноября 2018 г., в 11:30, в МВЦ „Moldexpo“ S.A., центральный павильон, 2 этаж, конференц-зал.

Телефон для информации: +373-22810448, +373-69290452; e-mail: land@moldexpo.md; контактное лицо: Мирча Долту.

Что предусматривает бюджет на 2019 год

На прошлой неделе Правительство приняло проект Закона о государственном бюджете, который был передан на утверждение Парламенту. Как и раньше, документ не обсуждался публично в полной мере, и даже на сайте Правительства проект был размещен всего за несколько часов до заседания. Время поджимает депутатов, у которых есть всего три недели на изучение и утверждение документа. Деликатные показатели, особенно в сфере социальных расходов, согласованы с внешними кредиторами. «Параметры национального публичного бюджета скоординированы с миссией Международного валютного фонда в сентябре», – отметил на заседании Правительства министр финансов Октавиан Армашу.

После экономных бюджетов кризисных лет и бюджетов социальной направленности времен относительного спокойствия, как сообщило Министерство финансов, «бюджет на 2019 год предполагает более выраженную социальную ориентацию, расходы на социальную защиту увеличены на 2,2 миллиарда леев. Кроме финансирования новых мер социальной поддержки лиц с низкими доходами и пожилых людей, предусмотрены также средства для улучшения политики финансовой поддержки многодетных семей и защиты детей, входящих в группу риска, а также отлученных от родителей, на реформу социального вовлечения лиц с ограниченными возможностями, а также на поддержание устойчивости публичной системы социального страхования».

Кроме того, как сообщило министерство, приоритетом на будущий год останутся проекты в сфере ремонта публичных дорог и образования, привнесенные обеспечить доступ к качественному образованию.

Кроме того, бюджет на 2019 год сохранит инвестиционную составляющую. Только на внедрение проектов, финансируемых из внешних источников, будет выделено более 3,5 млрд леев. В 2019 году будет проведено 66 проектов за счет внешних источников, из которых самыми важными являются программа в дорожном секторе, восстановление местных дорог, реформа образования, строительство тюрьмы в Кишиневе и конкурентоспособное сельское хозяйство.

«Это бюджет, сосредоточенный прежде всего на инвестициях в людей, бюджет, который обеспечит продолжение начатых инфраструктурных проектов, в том числе проекта «Хорошие дороги». В то же время есть проект, направленный на увеличение доходов населения, с учетом проведенной реформы пенсионной системы, а также закон об оплате труда», – сказал премьер-министр Павел Филип.

Проект Закона о государственном бюджете на 2019 годтвержден с учетом экономического

роста на 4%, среднегодовой инфляции в 4,9%, увеличения экспорта на 13,1% и повышения импорта на 9,4%. Это относительно оптимистичный прогноз по сравнению с последними прогнозами, опубликованными Министерством экономики.

Национальный публичный бюджет на 2019 год, включающий государственный бюджет, бюджет государственного социального страхования, Фонд обязательного медицинского страхования и бюджет органов местного самоуправления, предусматривает увеличение доходов на 9,4% – до 63,4 млрд леев. Доходы государственного бюджета увеличатся до 42,1 млрд леев (на 14,1%). Общие расходы составят 69,2 млрд леев (+6,1 млрд леев), расходы государственного бюджета – 47,6 млрд леев (+13,5%).

Дефицит национального публичного бюджета оценивается в пределах 5,8 млрд леев или 2,7% от ВВП. Государственный долг к концу 2019 года вырастет на 10,3%, составив 62,8 млрд леев. Доля долга в ВВП не будет превышать уровень задолженности за текущий год – 30,0%.

Дефицит национального публичного бюджета, за исключением грантов, составляет 3,7% от ВВП, из которых 1,2% от ВВП равно 2 млрд 466 млн леев в виде использования отклонения по капитальным расходам, финансируемым из внешних источников. В этих условиях, как отмечают в Минфине, соблюдаются бюджетно-налоговое правило объема бюджетного сальдо.

С 2018 года бюджетно-налоговое правило, введенное Законом о публичных финансах и бюджетно-налоговой ответственности от 25 июля 2014 года, предусматривает, что предельный размер годового дефицита национального публичного бюджета, за исключением грантов, не должен превышать 2,5 процента валового внутреннего продукта. Превышение данного уровня дефицита национального публичного бюджета допускается при наличии реальных источников финансирования инвестиционных проектов, осуществляемых за счет внешних источников, и способности их освоения.

Согласно проекту, доходная часть госбюджета в 2019 г. составит 42 млрд 125,5 млн леев, и увеличится, в сравнении с 2018 г., на 5 млрд 203,5 млн леев (+14,1%).

Как отметил Октавиан Армашу, планируется, что в виде налогов и пошлин в бюджет 2019 г. поступит 37 млрд 337,4 млн леев, что на 5 млрд 203,5 млн леев (14,1%) больше, чем в 2018 г.

Гранты в государственном бюджете предусмотрены на сумму 1,9 млрд леев, то есть на уровне предыдущего года, так как, по словам министра, «гранты, приостановленные в 2018 году, отменены на 2019 год».

Расходная часть запланирована на уровне 47 млрд 664,2 млн леев, что на 5 млрд 679,7 млн леев (13,5%) больше показателей, ожидаемых в 2018 г. Из общей суммы государственных расходов на будущий год 53,3% представляют трансферты в другие бюджеты, в государственное социальное страхование, Фонд обязательного медицинского страхования и бюджеты органов местного самоуправления.

Трансферты из государственного бюджета в другие бюджеты увеличатся более чем на 3,2 млрд леев, общий объем финансирования достигнет 22,4 млрд леев. Наиболее последовательное распределение ресурсов направлено на бюджет социального страхования. Для местных бюджетов заложено трансфертов почти на 11 млрд леев, за счет которых будут покрываться расходы на зарплаты, открытие дошкольных учреждений и питание детей. Трансферты в Фонд обязательного медицинского страхования составят 2,8 млрд леев.

46,7% расходов государственного бюджета пойдет на внедрение программ непосредственно с участием центральных органов государственной власти.

Расходы в сфере социального обеспечения возрастут на 29,9% по сравнению с 2018 годом, в сфере образования предусмотрен рост расходов на 6,5%. Планируется, что размер Дорожного фонда в 2019 г. составит 1 млрд 024,1 млн леев, Программы ремонта национальных дорог – 950 млн леев, Национального фонда развития сельского хозяйства и сельских районов – 900 млн леев, Фонда энергоэффективности – 480 млн леев, Национального экологического фонда – 289,9 млн леев, Национального фонда регионального развития – 220 млн леев, Фонда поддержки населения – 86,1 млн леев, Фонда винограда и вина – 47,8 млн леев.

Планируется, что дефицит госбюджета Молдовы в 2019 г. в сумме 5 млрд 538,7 млн леев будет покрыт за счет внешних займов в сумме 4 млрд 005,7 млн леев и выпуска ГЦБ на 1,57 млрд леев.

Государственный долг к концу 2019 года вырастет на 10,3%, составив 62,8 млрд леев. Доля долга в ВВП не будет превышать уровень задолженности за текущий год – 30,0%.

Влад БЕРКУ

НБМ повысил прогноз среднегодового уровня инфляции на этот год на 0,1 п. п. – с 3,2 до 3,3%, а на 2019 г. – с 4,9 до 5,4%

Об этом говорится в четвертом Обзоре инфляции. В документе отмечается, что годовой уровень инфляции снизится к концу этого года до 1,9%. Эволюция инфляции в течение следующего года будет идти по восходящей, после чего траектория изменится, и инфляция снизится до конца горизонта прогнозирования.

В течение первых двух кварталов подряд инфляция будет ниже диапазона ±1,5 процентного пункта от целевого показателя инфляции в 5%, а к концу 2019 г. она превысит ее верхний предел с возвратом в предел интервала в начале 2020 г. Базовая инфляция возрастет до конца следующего года, но будет уменьшаться к концу горизонта прогноза.

Темп роста цен на продукты питания будет расти до второй половины следующего года, а затем, начиная с последнего квартала того же года, уменьшится. Годовые темпы роста регулируемых цен будут увеличиваться. Годовые темпы роста цен на топливо будут иметь нисходящую траекторию, фиксируя отрицательные значения в течение последних двух кварталов прогнозируемого горизонта.

Совокупный спрос будет иметь дезинфляционный характер в течение всего горизонта прогноза, что обусловлено ограничительным характером реальных денежных условий, налоговой политикой в следующем году, и будет смягчен стимулирующим внешним спросом. Предполагается, что совокупные меры налоговой политики будут иметь проинфляционный эффект до первой половины следующего года. Основные эффекты будут вызваны увеличением акцизов, увеличением числа работодателей, которые будут предоставлять талоны на питание, а также недавней налоговой реформой.

Как отмечают в НБМ, по сравнению с прогнозом инфляции в третьем Обзоре, нынешний прогноз инфляции повышается до конца следующего года и уменьшается незначительно для остальной части прогнозируемого горизонта. Прогноз базовой инфляции был повышен по всему горизонту прогноза, за исключением последнего квартала этого года.

Прогноз роста цен на продовольствие был пересмотрен в сторону увеличения до конца этого года и первой половины следующего года, и снижен для остальной части прогнозируемого горизонта. Текущий прогноз регулируемых цен был уменьшен практически по всему горизонту прогноза, за исключением II квартала 2020 г. Прогноз роста цен на топливо был пересмотрен в сторону повышения до III квартала 2019 г. и снижен до конца прогнозируемого горизонта.

Как подчеркивают в НБМ, баланс рисков, связанных с текущим прогнозом, считается проинфляционным. Внешние риски связаны с международными ценами на нефть и замедлением глобальной экономической деятельности. Внутренние риски связаны с областью налогообложения: реформой оплаты труда в бюджетном секторе, расширением предоставления талонов на питание и недавней налоговой реформой, эффекты которой еще проявят себя.

В Молдове может быть создана Национальная центральная ассоциация ссудо-сберегательных ассоциаций

Это предусматривают поправки в Закон о ссудо-сберегательных ассоциациях, одобренные парламентской комиссией по экономике, бюджету и финансам, которые будут предложены на утверждение Парламенту во втором чтении.

Законодательная инициатива принадлежит председателю комиссии Штефану Крянгэ, который предложил создать Национальную центральную ассоциацию ссудо-сберегательных ассоциаций, учредителями и членами которой будут являться все ссудо-сберегательные ассоциации. При этом членство в ней будет обязательным для всех ассоциаций, имеющих лицензии на деятельность.

Национальная центральная ассоциация ссудо-сберегательных ассоциаций будет владеть лицензией на деятельность на всей территории Молдовы, будет располагать своим сайтом, на котором будут публиковаться финансовые, аудиторские, специфические и другие отчеты, которые будут оставаться доступными на сайте в течение не менее 5 лет с даты публикации.

Согласно новым положениям, две центральные ассоциации, которые работают в настоящее время, будут реорганизованы путем слияния в одну Национальную центральную ассоциацию, а члены ее Совета в первые 5 лет деятельности будут представлены в равном количестве обеими центральными ассоциациями.

Новой структурой будет управлять Админсовет из 7 членов, утвержденных на пятилетний срок. При этом 4 члена будут избираться общим собранием центральной ассоциации из списка кандидатов, выдвинутых лицензированными ассоциациями, а 3 члена будут назначены надзорным органом. Оговорено, что председатель Совета избирается и отзывается с должности решением Совета. Каждый член Совета центральной ассоциации может иметь неограниченное количество мандатов. За выполнение своих обязанностей все члены Совета получают вознаграждение.

InfoMarket

Banca
Națională
a Moldovei

ОДИН ИЗ ДВУХ С ПОЛОВИНОЙ леев банки держат в НБМ

Банки Республики Молдова продолжают укреплять свои фонды, сохраняя высокий уровень ликвидности и прибыльности. Кроме того, продолжился рост активов и вкладов. Доля проблемных кредитов в кредитных портфелях снизилась, но остается на высоком уровне. Об этом сообщил Национальный банк Молдовы.

Совокупные активы молдавских банков составили 82,3 млрд леев, увеличившись за 9 месяцев 2018 года на 3,6% (2,8 млрд леев). Сальдо брутто-портфеля кредитов составило 42,0% от общего объема активов или 34,6 млрд леев, увеличившись за указанный период на 3,3% (1,1 млрд леев). Это значит, что каждый лей из 2,30 лея банки направляют на кредитование. Кроме того, на 14,9% вырос объем новых кредитов за 9 месяцев 2018 года, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года, одним из факторов роста стало уменьшение процентной ставки по кредитам за этот период. Двум банкам – Agroindbank и Moldindconbank – вместе принадлежит 47,5% всех активов банковской системы, остальные девять банков делят половину активов.

Инвестиции в ценные бумаги (сертификаты НБМ и государственные ценные бумаги) составили 17,3% от всех активов, что на 1,7 п. п. меньше, чем по состоянию на конец 2017 года.

Остальные активы (40,7%) хранятся банками на счетах в Нацбанке, в других банках, в частности. При этом норма обязательных резерзов сейчас составляет 42,5%. Таким образом НБМ пытается удержать инфляцию.

Доля проблемных кредитов за 9 месяцев 2018 года сократилась на 4,8%, по сравнению с показателем на конец 2017 года, составив 13,5% по состоянию на 30.09.2018.

Этот показатель снизился практически во всех банках, варьируя от 5,1 до 33,2%. Снижение доли проблемных кредитов в общем объеме кредитов произошло в результате принятия мер, предусмотренных стратегиями банков в сфере сокращения проблемных кредитов, среди которых реализация залога, сотрудничество с агентствами по недвижимости, занятыми поиском потенциальных покупателей заложенного / ипотечного имущества, и т. д.

Также с марта 2018 года отмечен ежемесячный рост кредитного портфеля, несмотря на то, что небанковские кредитные организации усилили деятельность по кредитованию. Наибольший рост за 9 месяцев 2018 года отмечен в сфере потребительских кредитов и кредитов на приобретение недвижимости.

ВКЛАДЫ ПРОДОЛЖАЮТ РАСТИ

Остаток депозитов увеличился за девять месяцев на 3,4%, составив 61,9 млрд леев. Около 64,8% от общего объема приходится на депозиты физических лиц. Из общего объема депозитов 59,0% приходится на депозиты в леях.

Вклады в валюте составили 41,0% от общего объема, их остаток за девять месяцев 2018 года снизился на 219,3 млн леев (0,9%), составив 25,4 млрд леев. Снижение объема депозитов в иностранной валюте обусловлено снижением курса валют. Одновременно привлечено вкладов в валюте на сумму 479,3 млн леев.

ОДИН БАНК НАРУШАЕТ ПРУДЕНЦИАЛЬНЫЙ ПРЕДЕЛ

Один банк нарушает пруденциальный предел, установленный НБМ на уровне 15% от совокупного нормативного капитала. Банк располагает планом снижения указанного показателя, соблюдая сроки, установленные в плане. Отметим, что по состоянию на 30 сентября 2018 года другой банк не соблюдал указанный показатель в связи с временной ситуацией, сложившейся из-за изменения структуры собственности. Учитывая, что данная сделка завершилась в октябре 2018 года, на следующую отчетную дату банк будет соответствовать пределам, установленным НБМ.

Одновременно один банк продолжает нарушать пруденциальный предел в 30% показателя.

Три банка превышают пруденциальный предел в 20% от собственных фондов I уровня общей подверженности риску перед аффилированными лицами и группами лиц, связанных с аффилированными лицами, и предел в 10% от совокупных собственных средств.

СНИЖЕННЫЕ ПРОЦЕНТЫ СОКРАЩАЮТ ПРИБЫЛЬ БАНКОВ

По состоянию на конец сентября прибыль банков составила 1,3 млрд леев и сократилась на 5,7% по сравнению с аналогич-

ным периодом предыдущего года. Сокращение прибыли обусловлено снижением доходов от процентных ставок на 10,1% или на 362,7 млн леев вследствие снижения процентной ставки, а также увеличения расходов, не приходящихся на процентные ставки, на 4,0% или на 103,9 млн леев. Значительную долю в последнем показателе занимают доходы от гонораров и комиссий – 63,0%, доходы от разницы валютного курса – 32,4% (доходы от продажи валюты и изменения ее курса), других эксплуатационных доходов – 4,5%.

Совокупные доходы составили 5,1 млрд леев, из которых доходы от процентов – 63,0% (3,2 млрд леев), доходы, не приходящиеся на проценты – 37,0% (1,9 млрд леев). Одновременно совокупные расходы составили 3,8 млрд леев, в том числе расходы на проценты – 29,4% от совокупных расходов (1,1 млрд леев), а расходы, не приходящиеся на процентные ставки – 70,6% от совокупных расходов (2,7 млрд леев).

Расходы на проценты снизились на 22,7% или на 326,4 млн леев в результате снижения средней процентной ставки по вкладам. На каждый инвестиционный лей из активов банки получили прибыль в 2,10 лея, а из капитала – 12,7 лея.

Национальный банк Молдовы отмечает, что следует за соблюдением законодательства банками Республики Молдова в целях недопущения излишних рисков. Деятельность банков, находящихся под интенсивным надзором и в режиме временного вмешательства, ежедневно отслеживается НБМ. Изучаются финансовые отчеты этих банков, сделки, повестки дня заседаний руководящих органов и т. д.

Кроме того, решением Исполнительного комитета НБМ от 26 апреля 2018 года ряд лиц признаны аффилированными банкам Agroindbank и Moldindconbank, в результате чего превышен пруденциальный предел по аффилированным лицам. Указанные банки представили Национальному банку планы о приведении в соответствие пруденциальным пределам по подверженности перед аффилированными лицами и по улучшению систем внутреннего контроля в сфере их выявления и мониторинга, изученные и утвержденные НБМ. Ежеквартально банки отчитываются перед НБМ о принятых мерах.

Виктор УРСУ

В Молдове будет введен обязательный аудит годовых финансовых отчетов ссудо-сберегательных ассоциаций, владеющих лицензиями категории «В», баланс которых на конец отчетного периода превышает 10 млн леев

Это предусматривают поправки в Закон о ссудо-сберегательных ассоциациях, которые одобрила парламентская комиссия по экономике, бюджету и финансам и предложит Парламенту на утверждение во втором чтении.

Планируется, что ассоциация будет заключать контракт на проведение аудита с аудиторским обществом или аудитором – индивидуальным предпринимателем, обладающим необходимым документом на осуществление аудиторских проверок.

Кроме того, вносимые в закон поправки будут регулировать специальное управление, которое будет представлять собой режим управления ассоциацией, учрежденный органом надзора в целях предотвращения состояния неплатежеспособности и открытия процедуры несостоятельности.

Спецуправление предусматривает комплекс административных, финансовых, правовых и организационных мер, направленных на сохранение стоимости активов ассоциации, защиту сберегательных вкладов ее членов, устранение недостатков в управлении ассоциации и управлении ее имуществом, получение ее задолженности и обеспечение, в случае необходимости, непрерывной деятельности ассоциации.

Спецуправление будет вводиться сроком на один год, и срок спецуправления может быть продлен только один раз не более чем на один год.

С момента назначения специального управляющего, деятельность органов управления и контроля ассоциации приостанавливается на весь период спецуправления. Спецуправляющий будет наделен всеми полномочиями общего собрания членов и органов управления соответствующей ассоциации. В то же время спецуправляющий не сможет исполнять эти полномочия без разрешения органа надзора.

В настоящее время на рынке Молдовы действует 216 ссудо-сберегательных ассоциаций, которые владеют лицензией категории «А» без права привлечения вкладов; 63 владельца лицензий категории «В» с правом привлечения денежных вкладов, а также 2 центральные ассоциации.

Молдова выступает за расширение стратегического партнерства с США и развитие взаимовыгодного сотрудничества во всех областях, представляющих взаимный интерес

Об этом заявил председатель Парламента Андриан Канду на встрече с новым послом США в Молдове Дереком Хоганом, на которой стороны обсудили внутриполитическую ситуацию в Молдове и регионе, а также риски внешнего вмешательства в контексте предстоящих парламентских выборов.

Спикер Парламента подчеркнул решимость властей обеспечить проведение свободных и прозрачных выборов. По его словам, с этой целью власти предприняли и продолжают предпринимать действия, направленные на обеспечение корректного избирательного процесса, который предполагает в том числе равные возможности и правила для всех кандидатов.

В данном контексте Андриан Канду отметил доклад парламентской комиссии по вопросам права, назначениям и иммунитету о выборах в Кишиневе и парламентское расследование, связанное с Фондом Open Dialog. Спикер также отметил активизацию двустороннего сотрудничества РМ и США на парламентском уровне, напомнил о встречах с представителями Госдепартамента, Казначейства и Конгресса США, а также Агентства США по международному развитию (USAID). Он подчеркнул также, что в этом году в Конгрессе и Сенате США были зарегистрированы резолюции по Молдове.

InfoMarket